

MILJØGODKENDELSE

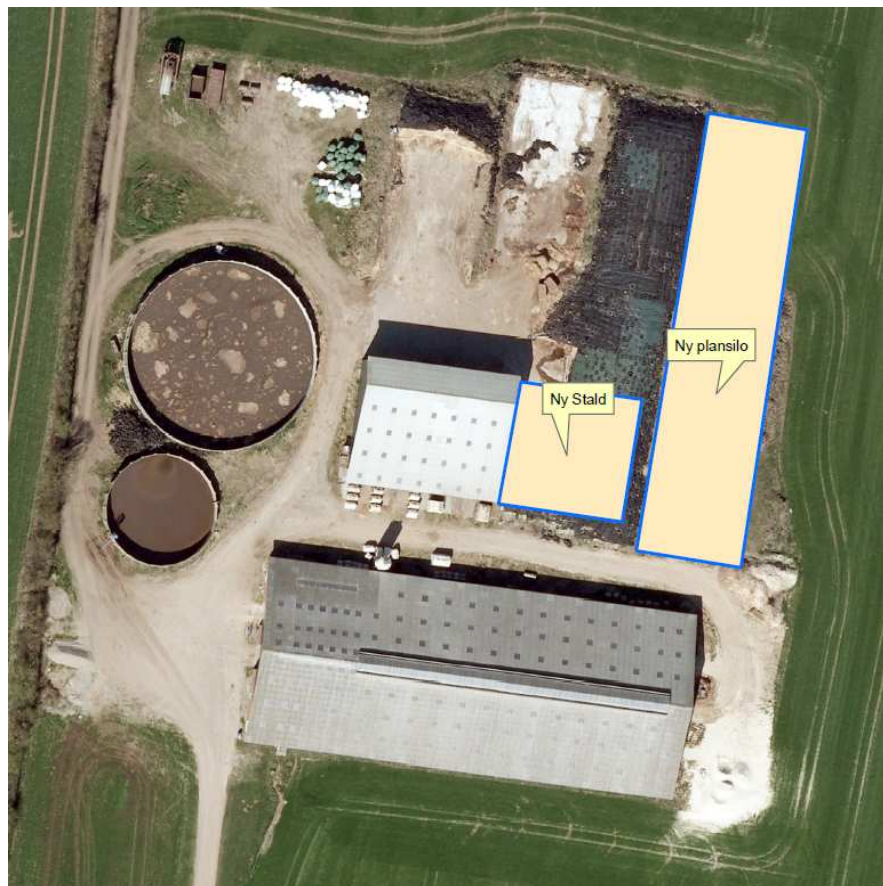
AF KVÆGBRUGET PÅ

NØRRE ALLÉ 14, 6070 CHRISTIANSFELD

Udvidelse af kvægbesætningen
- fra 257,18 DE til 312,53 DE.

§ 12

Lov nr. **1572** af
20. dec. 2006, jf.
lovbek. nr. 1486
af 4. dec. 2009
om miljøgodken-
delse mv. af hus-
dyrbrug

Dato for gyldighed:
24. januar 2012
Kolding Kommune
Landbrug
Nytov 11
6000 Kolding
Telefon 79797439
www.kolding.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	1
1 Resumé og samlet vurdering	4
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	4
1.2 Ikke teknisk resumé.....	4
1.3 Offentlighed	8
2 Generelle forhold	9
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget.....	9
2.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold.....	9
2.3 Gyldighed.....	10
2.4 Retsbeskyttelse	10
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen.....	10
3 Husdyrbrugets indretning, beliggenhed og planmæssige forhold	11
3.1 Indretning, udformning og beliggenhed.....	11
3.2 Placering af anlægget.....	12
3.3 Landskabsmæssige forhold	15
3.4 Husdyrhold og staldindretning	16
3.5 Staldanlæg.....	18
3.6 Ventilation.....	19
3.7 Fodring og foderopbevaring.....	20
3.8 Energi- og vandforbrug samt besparende foranstaltninger.....	20
3.9 Spildevand herunder regnvand.....	21
3.10 Affald, råvarer og hjælpestoffer	22
3.11 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	23
4 Gødningsproduktion og -håndtering	25
4.1 Gødningstyper og næringsindhold mv.....	25
4.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring og håndtering.....	26
4.3 Dybstrøelse.....	27

5	Forurening og gener fra husdyrbruget	28
5.1	Ammoniak og natur.....	28
5.2	Ammoniak og internationale naturbeskyttelsesområder.....	30
5.3	Lugt	31
5.4	Fluer og skadedyr.....	32
5.5	Transport.....	32
5.6	Støj fra anlæg og maskiner	35
5.7	Støv fra anlæg og maskiner	36
5.8	Lys.....	36
6	Påvirkning fra arealerne.....	38
6.1	Udbringningsarealerne.....	38
6.2	Påvirkning af søer og vandløb	39
6.3	Kvælstof og fosfor til overfladevand	39
6.4	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter).....	45
6.5	Kvælstof til grundvand.....	46
7	Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	47
8	Husdyrbrugets ophør	50
9	Egenkontrol og dokumentation.....	51
10	Alternativ og samlet konkluderende vurdering.....	53
10.1	Alternative løsninger og 0-alternativ.....	53
10.2	Kommunens samlede konklusion	54
11	Klagevejledning og underretning.....	55
11.1	Klagevejledning og søgsmål.....	55
11.2	Underretning om godkendelsen	56
12	Bilag	58

DATABLAD

ANSØGER / VIRKSOMHEDENS KONTAKTPERSON

Navn	Asmus Petersen
Adresse	Nørre Allé 14, 6070 Christiansfeld
Telefon nr.	74 56 81 23

VIRKSOMHEDENS EJER

Navn	Asmus Petersen
Adresse	Nørre Allé 14, 6070 Christiansfeld

VIRKSOMHED

Navn	
Adresse	Nørre Allé 14, 6070 Christiansfeld
Matr. nr.	Stepping Ejerlav, Stepping matr. Nr. 12 m.fl.
CVR-nr.	12203488
P-nr.	1000349044
CHR-nr.	52666
Ejendomsnr.	6218468688
E-mail	alpetersen@dlgtele.dk

KONSULENT

Navn	Lene Egtved Andersen, KHL
Adresse	Niels Bohrsvej 2, 6000 Kolding
Telefon nr.	76 34 17 00
E-mail	lea@khl.dk

TILSYNSMYNDIGHED

Navn	Kolding Kommune
Adresse	Nytorv 11, 6000 Kolding
Telefon nr.	75 50 15 00
E-mail	byogudvikling@kolding.dk
Hjemmeside	www.kolding.dk

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Kolding Kommune giver hermed godkendelse i henhold til § 12, stk. 2 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 jf. lovbek. nr. 1486 af 4. dec. 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, samt tilhørende bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, og bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Nørre Allé 14, 6070 Christiansfeld, matr. nr. 12 m.fl., Stepping ejerlav, Stepping. Ejendommens husdyrproduktion vedrører CHR nr. 52666 og CVR nr. 12204388 med P-nr. 1000329044. Selve produktionen er beliggende på adressen Christiansfeldvej 17, 6070 Christiansfeld, men hører ind under ejendommen Nørre Allé 14.

Husdyrproduktionen kan udvides fra 140 malke køer (tung race), 32 småkalve (0-6 mdr.), 120 stk. opdræt (6-28 mdr.) og 70 stk. tyrekalve (40-55 kg). Til 155 malkekøer (tung race) med en mælkeydelse på 12.000 kg mælk, 38 småkalve (0-6 mdr.), 122 stk. opdræt (6-25 mdr.), og 77 stk. tyrekalve (40-55 kg). Hvilket er en ændring fra 257,18 DE til 312,53 DE.

Der er indarbejdet fleksibilitet i husdyrholdet, således besætningens sammensætning kan ændres så der kommer flere køer og færre kvier, under forudsætning af, at det samlede antal DE ikke overskrides.

I forbindelse med udvidelsen opføres en tilbygning til goldkøer, tilbygningen bliver på 460 m². Desuden opføres der en plansilo til opbevaring af ensilage. Der opføres ikke nye anlæg til opbevaring af husdyrgødning. Der foretages ikke ændringer af tilkørselsforhold, ligesom der ikke laves nye beplantninger.

GRUNDLAG FOR AFGØRELSEN

Ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag, indsendt som skema nr. 17355 version 1, genereret den 20. december 2010 fra www.husdyrgodkendelse.dk. Beregningsgrundlag 20-07-2011.

Opstartsmøde for miljøgodkendelse den 30. marts 2011.

Tilsyn på bedriften den 30. marts 2011.

Besigtigelse af arealer d. 19. maj 2011.

Supplerende oplysninger fremsendt af ansøger og konsulent i forbindelse med sagsbehandlingen, herunder supplerende ansøgnings-skema til beregning af den ansøgte fleksibilitet.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Det ikke-tekniske resumé er udarbejdet på baggrund af elektronisk ansøgnings-skema med bilag udarbejdet af ansøger Asmus Petersen samt Konsulent Lene Egtved Andersen fra Kolding Herreds Landbrugsforening. Beregninger af kvælstofudvaskning, nitratkoncentration, fosforoverskud, ammoniakemission og lugtgeneafstande er foretaget i det elektroniske ansøgnings-skema fra www.husdyrgodkendelse.dk på baggrund af de indtastede forudsætninger for projektet.

Ansøgningsmaterialet beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion, der kan opretholdes, hvis det ansøgte projekt ikke realiseres.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte udvidelse i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006, jf. lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelser. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af, at de stillede vilkår efterleves.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse, som er ansøgers beskrivelse af bedriften og udvidelsen. Derefter følger Kolding Kommunes bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer. Hvert afsnit afsluttes med de for afsnittet relevante vilkår.

Produktionsudvidelsen

På den konventionelt drevne ejendom Nørre Allé 14, 6070 Christiansfeld er der en nuværende produktionstilladelse til 140 malke køer (tung race), 32 småkalve (0-6 mdr.), 120 stk. opdræt (6-28 mdr.) og 70 stk. tyrekalve (40-55 kg). Produktionen søges udvidet til 155 malkekøer (tung race) med en mælkeydelse på 12.000 kg mælk, 38 småkalve (0-6 mdr.), 122 stk. opdræt (6-25 mdr.), og 77 stk. tyrekalve (40-55 kg). Hvilket er en ændring fra 257,18 DE til 312,53 DE.

Husdyrproduktionen foregår på adressen Christiansfeldvej 17, 6070 Christiansfeld. Denne adresse hører ind under ejendommen Nørre Allé 14. Alle beskrivelse af afstande mv. er foretaget med udgangspunkt i adressen hvorpå husdyrproduktionen foregår.

Der er indarbejdet fleksibilitet i husdyrholdet. Således der kan produceres flere køer mod færre kvier, under forudsætning af, at det samlede antal DE ikke overskrides.

Da udvidelsen er over 250 DE kvæg, er ansøgningen behandlet i henhold til § 12 i lov nr. 1572 af 20. december 2006, jf. lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m. v af husdyrbrug.

Udvidelsen medfører nybyggeri i form af en tilbygning til den eksisterende foderlade, samt ændring af den eksisterende lade, således den fremover anvendes til opstaldning af dyr på dybstrøelse.

Herudover opføres der en plansilo til opbevaring af ensilage.

Der opføres ikke anlæg til opbevaring af husdyrgødning.

Harmoniareal

Der er godkendt 110 ha ejede arealer og 80,8 ha forpagtede arealer, hvor der udbringes 1,64 DE pr. ha, svarende til 312,52 DE. Derved er der redegjort for afsætningen af den producerede husdyrgødning, og harmonikravet på 1,7 DE/ha, til den ansøgte produktion på 312,53 DE er således overholdt.

Der indgår ikke gylleaftaler i godkendelsen.

Forskellen mellem det matrikulerede areal og udbringningsarealet består, udover vejareal og gårdareal, af § 3 beskyttede naturarealer, der ikke benyttes til udbringning af husdyrgødning samt vedvarende græsarealer og bræmmer/randzoner.

Tiltag for at mindske nabogener fra projektet

Tilbygningen til laden, som kommer til at rumme udvidelsen i antallet af dyr, placeres nord for det eksisterende anlæg og rykkes derved væk fra byzone og nærmeste naboer.

Transporter til og fra ejendommen

Udvidelsen af produktionen medfører en stigning i antallet af transportere til og fra ejendommen. Det årlige antal transportere øges fra 931 til 1018 årlige transportere, svarende til en stigning på ca. 10 %. Dette omfatter alt lige fra kørsel med dybstrøelse, høst, transport med dyr samt foder. Stigningen skyldes især udbringning af ekstra husdyrgødning.

Energi- og vandbesparende tiltag

I forbindelse med projektet er der gjort overvejelser over, hvad der kan indføres af energi- og vandbesparende tiltag. Blandt andet benyttes der følgende:

- Staldene er indrettet med naturlig ventilation, og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Vågebelysning i staldene om natten.
- Vandforbruget registreres.

Lugt

Produktionsudvidelsen medfører mindre ændringer i lugtpåvirkningen af ejendommens omgivelser. Nærmeste byzone er Stepping. Fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste punkt i byzone udpegningen er afstanden 158 meter. Her falder geneafstanden fra 229 meter til 228 meter. Fladet i geneafstand skyldes til dels at 25 kvier kommer på græs 5 mdr. i sommerhalvåret og i denne periode regnes der ikke lugt fra kvierne på græs.

Nærmeste samlede bebyggelse er et område vest for Stepping

Ifølge beregningerne foretaget i ansøgningskemaet, er afstandskravene for lugt overholdt.

Ammoniakemission

Der er beregnet en årlig ammoniakemission fra anlægget på ca. 2742 kg N/år, hvilket svarer til et fald på 106 kg N/år i forbindelse med udvidelsen. Projektet overholder det generelle krav om 25 % reduktion af ammoniaktabet i forhold til referencenormen for stalde og opbevaringslagre, hvor der meropfyldes med 85kg N/år.

For at reducere ammoniakemissionen foretages der foderkorrektur, således foderets indhold af råprotein reduceres.

Der er lavet beregninger af ammoniakdepositionen til naturområder i en radius på 1000 meter fra anlægget. Beregningerne viser, at ammoniakdepositionen på naturområderne ikke medfører tilstandsændring af arealerne.

Kvælstofudvaskning til overfladevand

Alle udbringningsarealer, på nær 4,38 ha, er beliggende udenfor områder, som er klassificeret som nitratklasse 1-3 i forhold til kvælstofudvaskning til overfladevand.

Ifølge ansøgningen udvaskes der 55,1 kg N/ha ved et reelt dyretryk på 1,64 DE med det angivne sædskifte, som er referencesædskifterne K4 og K13. Da *kg N/ha DE-reel* er mindre end *kg N/ha DE-max* opfylder projektet lovgivningens krav for kvælstofudvaskning til overfladevand.

Kvælstofudvaskning svarende til planteavlsniveau

Bedriftens arealer afvander til Natura2000 havområder, hvortil der i oplandet har været en stigning i dyretrykket siden januar 2007. Der er udført beregninger i et fiktivt ansøgningsskema som viser at udvaskningsniveauet for planteavl svarer til 59,6 kg N/ha og da projektets reelle udvaskning er på 55,1 kg N/ha, har det ikke været nødvendigt for ansøger at foretage korrektioner i ansøgningen.

Nitrat til grundvand

Enkelte af udbringningsarealerne ligger i områder, som er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde, udvaskningsberegningerne viser, at den gennemsnitlige udvaskning af nitrat til grundvandet er uændret.

Fosforudvaskning til overfladevand

Hovedparten af bedriftens udbringningsarealer er beliggende uden for opland til vandområder, der er overbelastet med fosfor. Det generelle krav om fosforoverskud, som det er fastlagt i lovgivningen, er overholdt på disse arealer med det benyttede referencesædskifte. Det generelle fosforkrav meropfyldes med 344 kg. Fosforoverskuddet er på - 2,8 kg P/ha/år.

Påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder (Natura2000)

Ingen af ejendommens udbringningsarealer eller bygninger ligger i, eller i umiddelbar nærhed af internationale naturbeskyttelsesområder. Det nærmeste EF-habitatområde er Svanemosen, beliggende ca. 8 kilometer nord for anlægget.

Det er vurderet, at nedfald af ammoniak, der skyldes emission fra projektet, ikke er til skade for de beskyttede naturområder, pga. den store afstand fra produktionsanlægget til disse naturtyper.

4,38 ha afstrømmer til Hejls Nor, mens de resterende arealer afvander via Ribe Å til Vadehavet.

Beskyttet natur og Bilag IV-arter

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen er udbringningsarealerne blevet besigtiget, herunder de beskyttede naturarealer, der ligger op til disse. De nærmeste naturområder, der er beskyttet jf. naturbeskyttelseslovens § 3, er engarealer samt flere søer indenfor 1000 m fra anlægget.

Der er foretaget beregninger af ammoniakdepositionen til naturarealerne nærmest ejendommen, og på baggrund af disse samt en vurdering af projektet, områdernes tilstand og afstanden til disse fra produktionsanlægget, er det samlet vurderet, at nedfald af ammoniak fra produktionsanlægget ikke vil være til skade for de beskyttede naturområder.

Flere af de arter, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Kolding Kommune, Kommunen har kendskab til løvfrø i flere af vandhullerne i området, nærmeste bestand er i et vandhul ca. 20 meter fra et af bedriftens udbringningsarealer.

Vandhuller og vandløb har lovpligtige bræmmer. Kolding Kommune vurderer, at 2 naturområder som grænser op til udbringningsarealerne, er udsatte for påvirkninger fra udbringningsarealerne. Derfor kræves der dyrknings- og gødningsfrie bræmmer langs disse arealer. Det vurderes endvidere at naturtyperne i området ikke vil ændre tilstand som følge af atmosfærisk kvælstofbidrag fra projektet. Det vurderes derfor, at eventuelle bilag IV-arter og deres levested ikke trues af den forestående udvidelse.

BAT (Anvendelse af Bedste Teknologi)

I forhold til det generelle ammoniakreduktionskrav som beskrevet i husdyrloven, skal husdyrbruget reducere ammoniakfordampningen med 25 % i forhold til referencestaldsystemet.

Projektet lever ikke op til det af Kolding Kommune fastsatte BAT niveau. Ansøger har dog redegjort for, at de økonomiske udgifter til opnåelse af det fastsatte BAT niveau, overstiger de miljømæssige fordele. Kolding Kommune har vurderet, at de økonomiske beregninger ansøger har fremlagt godtgør, at det ikke er proportionelt med miljøeffekten at gennemføre det fastsatte BAT niveau.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Samlet vurdering

Kolding Kommune vurderer, at projektet under overholdelse af vilkårene i miljøgodkendelsen kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

1.3 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort i budstikken i perioden fra den 29 marts. 2011 til den 13. april 2011 Denne 1. høring havde til formål at skabe kontakt med berørte beboere i området samt øvrige interesserede. Kommunen modtog ingen henvendelser.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 29 november 2011 udsendt i 6 ugers høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Kommunen har ikke modtaget høringssvar i denne periode.

2 GENERELLE FORHOLD

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Nørre Allé 14, 6070 Christiansfeld, matr. nr. 12 m.fl., Stepping ejerlav, Stepping. Ejendommens husdyrproduktion vedrører CHR nr. 52666 og CVR nr. 12204388 med P-nr. 1000329044.

Husdyrproduktionen kan udvides fra 140 malke køer (tung race), 32 småkalve (0-6 mdr.), 120 stk. opdræt (6-28 mdr.) og 70 stk. tyrekalve (40-55 kg). Til 155 malkekøer (tung race) med en mælkeydelse på 12.000 kg mælk, 38 småkalve (0-6 mdr.), 122 stk. opdræt (6-25 mdr.), og 77 stk. tyrekalve (40-55 kg). Hvilket svarer til en ændring fra 257,18 DE til 312,53 DE.

Der er indarbejdet fleksibilitet i husdyrholdet. Således der kan produceres flere køer mod færre kvier, under forudsætning af, at det samlede antal DE ikke overskrides.

I forbindelse med udvidelsen opføres en tilbygning til den eksisterende foderlade/stald. Tilbygningen skal bruges til kvier og goldkøer, tilbygningen bliver på 460 m². Der opføres desuden en plansilo til opbevaring af ensilage.

Der opføres ikke nye anlæg til opbevaring af husdyrgødning. Der foretages ikke ændringer af tilkørselsforhold, ligesom der ikke laves nye beplantninger.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og i henhold til godkendelsens vilkår.

Ændring i ejerforhold eller driftsansvarlig skal meddeles til kommunen.

Denne godkendelse skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig for og kendt af de personer, der har ansvaret for, at virksomhedens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller produktionsmæssigt uden forudgående anmeldelse til og tilladelse fra Kolding Kommune.

Udskiftning af arealer skal anmeldes til kommunen forud for planårets begyndelse den 1. august. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede arealer og tredjemandsarealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare end de allerede benyttede.

2.3 GYLDIGHED

Der skal være påbegyndt udnyttelse af godkendelsens produktionsramme indenfor 2 år fra dato for meddelelse af nærværende godkendelse.

Såfremt produktionsrammen ikke er udnyttet, vil den del af godkendelsen som ikke er udnyttet, bortfalde. Såfremt en uudnyttet produktionsramme skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, eks. sygdomsudbrud eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.

Hvis en meddelt miljøgodkendelse ikke har været udnyttet – helt eller delvist – i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år. Såfremt en evt. produktionsnedgang skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, eks. sygdomsudbrud eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.

2.4 RETSBESKYTTELSE

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser, også selv om disse regler er skærpende i forhold til denne godkendelse.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog i visse tilfælde ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 stk. 2.

Denne godkendelse er meddelt i henhold til Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med tilhørende bekendtgørelser og er en tilladelse til, at virksomheden kan producere på de stillede vilkår. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt eksempelvis spildevandstilladelse til bortledning af tagvand og vand fra befæstede arealer, byggetilladelser, herunder til vaskeplads, indvindingstilladelse til drikkevandsformål, tilladelse til etablering af ny vej, brandloven mv.

2.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2019.

3 HUSDYRBRUGETS INDRETNING, BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1 INDRETNING, UDFORMNING OG BELIGGENHED

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen er beliggende i landzone ca. 126 meter fra planlagt byzone i Stepping. Nærmeste nabobeboelse, der ikke er landbrug, er Christiansfeldvej 15, der ligger ca. 135 meter fra den nærmeste stald. Staldanlægget er placeret på Christiansfeldvej 17, 6070 Christiansfeld, men dette er ikke en selvstændig ejendom, staldanlægget hører sammen med ejendommen Nørre Allé 14.

Nyt byggeri

Bygningsmæssigt er der tale om en tilbygning til eksisterende foderlade/stald på ca. 460 m². Samt en ny plansilo på 1155 m² beliggende umiddelbart øst for den eksisterende plansilo.

Der opføres ikke nye anlæg til opbevaring af husdyrgødning.

På ejendommen findes 2 gyllebeholdere på henholdsvis 3.500 m³ og 1.200 m³ begge er placeret i tilknytning til det eksisterende staldanlæg. Foruden de 2 gyllebeholdere på ejendommen, er der lejet en gyllebeholder på 700 m³ på anden ejendom (Søndre Allé 45, 6070 Christiansfeld).

Alle nye bygninger etableres i tilknytning til eksisterende driftsbygninger. Udformning, materialevalg m.m. for ejendommens produktionsanlæg er angivet i tabellen nedenfor. Situationsplan over anlægget fremgår af bilag 1.

Nr.*	Bygning	Grundplan	Bygnings-højde	Taghældning	Staldtype	Bygnings-materia-ler/farver	Anvendelse/øvrige oplysninger
1.1.1	Stald	2.500 m ²	11 meter	25°	Sengebåse med fast gulv, og et mindre afsnit med dybstrøelse	Røde mursten og gardiner i siderne. Taget er mørkt eternit	Opstaldning af malkekøer og opdræt. Samt tekniske installationer.
1.1.2	Stald	200 m ²	10 meter	30°	Løsdrift med dybstrøelse	Mørke stålplader. Gråt eternittag	Opstaldning af goldkøer
1.1.2	Ny stald	460 m ²	10 meter	30°	Løsdrift med dybstrøelse	Mørke stålplader. Gråt eternittag	Opstaldning af goldkøer
1.1.2	Foderlade	340 m ²	10 meter	30°	-	Mørke stålplader. Gråt eternittag	Anvendes til foderopbevaring af kraftfoder mv.
	Udendørs kalvehytter	-	1 meter	-	Dybstrøelse	Flytbare kalvehytter i hvid plast	Kalve 0-6 mdr.
8	Eksisterende plansiloer	Ca. 2.500 m ²	3 meter	-	-	Grå betonelementer	Ensilage
9	Ny plansilo	1.155 m ²	3 meter	-	Plansilo med afløb til gyllebe-	Grå betonelementer	Opbevaring af ensilage.

					holder.		
10	Gyllebeholder, opført i 2002	3.500 m ³	2 meter over terræn	-	-	Grå betonelementer	Opbevaring af husdyrgødning
11	Gyllebeholder Opført i 1992	1.200m ³	2 meter over terræn.	-	-	Grå betonelementer	Sidste beholderkontrol i 2002

* jf. bilag 1: oversigt over ejendommen

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Den planlagte udvidelse bliver opført i forlængelse af det eksisterende byggeri. Den nye tilbygning vil blive opført i tilsvarende materialer som den eksisterende stald/foderlade og vil dermed give en god harmoni i bygningsmassen. Den nye plansilo opføres ligeledes i tilknytning til de eksisterende plansiloer.

Med den valgte placering, vurderer kommunen, at staldanlægget vil fremstå som en samlet helhed i kraft af beliggenhed, materiale, byggeform- og farvevalg.

Der er ikke foretaget vurdering og beskrivelser af bygningsanlægget på Nørre Allé 14, idet der ikke sker ændringer i anvendelsen af disse bygninger.

3.2 PLACERING AF ANLÆGGET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den nærmeste nabo beliggende i landzone er Christiansfeldvej 15, som ligger ca. 135 meter syd for den eksisterende stald. Nærmeste byzone (Stepping) er beliggende ca. 169 meter vest for gyllebeholderen, mens nærmeste planlagte byzone (ligeledes Stepping) er beliggende ca. 126 meter sydvest for anlægget. Der er ikke regnet til nærmeste samlede bebyggelse da afstanden til byzone er kortere end til samlet bebyggelse.

I tabellen nedenfor er der beskrevet diverse nærmeste afstande fra ejendommens anlæg på Christiansfeldvej 17:

Nærmeste nabo til ny stald	Beskrivelse	Afstand	Afstandskrav
Naboejendomme			
Nabo	Christiansfeldvej 15	191 m	50 m
Nabo	Christiansfeldvej 14	231 m	50 m
Nabo	Christiansfeldvej 13	209 m	50 m
Nabo	Christiansfeldvej 11	207 m	50 m
Nabo	Christiansfeldvej 10	263 m	50 m
Nabo	Christiansfeldvej 9	225 m	50 m
Nabo	Christiansfeldvej 8	279 m	50 m
Nabo	Christiansfeldvej 5	280 m	50 m
Nabo	Nørre Allé 20	287 m	50 m
Nabo	Nørre Allé 28	330 m	50 m
Nabo	Nørre Allé 30	350 m	50 m
Naboskel	Nærmeste skel i forhold til den nye stald er Matrikel nr. 191 Stepping Ejerlav, Stepping	174 m	30 m
Øvrige			
Beboelse på samme ejendom	Der er ingen stuehus	-	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	Forefindes ikke	> 25 m	25 m
Samlet bebyggelse i landzone	Vest for anlægget og Stepping	Ca. 1.200 m	-
Byzone	Stepping	Ca. 169 m	-
Planlagt byzone	Stepping	Ca. 126 m	-
Sommerhusområde	Hejlsminde	Ca. 14 km	50 m
Fælles vandindvindingsanlæg	Frørup vandværk (<i>Stepping vandværk er nedlagt</i>)	ca. 550 m	25 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	Ingen	-	-
Vandløb	Bybækken syd for ejendommen	450 m	15 m
Dræn	Rørledning til vandingsanlæg	50 m	15 m
Sø	§ 3 sø nord for ejendommen	300 m	15 m
Privat vej	-	-	-
Offentlig vej (privat fællesvej)	Christiansfeldvej, syd for den nye tilbygning	170 m	15 m

Den nye stald ligger i tilknytning til de eksisterende produktionsbygninger, og alle afstandskrav er overholdt.

Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.v.

Bygningerne ligger udenfor udpegningen *naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser*. Nærmeste område, er 2 moser, beliggende ca. 1000 meter nord for anlægget. Nærmeste *økologiske forbindelsesområde* løber ca. 125 meter nord og nordvest for ejendommen. Bygningerne ligger 900 m vest for udpegningen *værdifulde landskaber*. Nærmeste *geologiske interesseområde* er beliggende ca. 1000 meter sydøst for ejendommen.

Alle ejendommens driftsbygninger er beliggende i et område udpeget til jordbrugsformål.

Dele af Stepping er udpeget som kulturmiljø, afstanden til udpegningen er ca. 450 meter

Nærmeste *friluftsområde i form af en stirute er (grænsevej/cykelrute)* ca. 2,1 km nord for ejendommen. Nærmeste *anlæg til fritidsformål*, er Stepping idrætscenter ca. 1 km syd for ejendommen.

Nærmeste område udpeget som *kirkeomgivelser* er beliggende ca. 170 meter syd for ejendommen. Nærmeste *fortidsminde* er en boplads beliggende ca. 1000 meter nord for ejendommen. Der er ingen *beskyttede sten- og jorddiger*, der bliver berørt i forbindelse med opførsel af den nye stald. En del af udbringningsarealerne afgrænses af beskyttede sten- og jorddiger. Nærmeste sten- og jorddige er beliggende ca. 800 meter sydøst for ejendommen.

Bygningerne ligger ikke indenfor udpegningerne *strandbeskyttelses- og klitfredningslinien*. Bygningerne og alle arealerne ligger udenfor *kystnærhedszonen*. Der er ikke nogen af bygningerne, der ligger inden for *skov-, sø- og åbeskyttelseslinie*. Nærmeste beskyttelseslinier ligger ca. 320 meter mod syd (*kirkebyggelinie*) og 340 meter mod nordvest (*å beskyttelseslinie*) samt 440 meter nord for ejendommen (*skovbyggelinie*)

Nærmeste *skovrejsningsområde* ligger ca. 260 meter sydøst for ejendommen. Nærmeste *fredede område* ligger ca. 500 meter syd for ejendommen. (kirkefredning i Stepping)

Bygninger eller gyllebeholdere ligger ikke indenfor *lavbundsarealer*. Nærmeste lavbundsareal ligger ca. 300 meter syd for ejendommen.

Der er ca. 6000 m til nærmeste udpegede *§ 7-areal i henhold til Husdyrloven*, som er et overdrev uden for Natura 2000 område, beliggende sydøst for ejendommen.

Der er ingen arealer indenfor *Natura 2000*. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er EF-habitatområdet Svanemosen, som ligger ca. 8 km nordøst for anlægget.

Nærmeste *§ 3 beskyttede naturareal* er et vandhul, ca. 300 m nordøst for anlægget, mens nærmeste tørre *§ 3 beskyttede natur* er en eng ca. 350 meter syd for anlægget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det eksisterende og ansøgte anlæg ligger udenfor fredninger og diverse beskyttelseslinier. Det vurderes, at fredninger og beskyttelseslinier som helhed ikke påvirkes som følge af det ansøgte projekt. Det er ligeledes kommunens vurdering, at de beskyttede naturtyper samt de beskyttede sten- og jorddiger, som grænser op til udbringningsarealerne, ikke berøres af den planlagte udvidelse.

Alle afstandskrav i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug er overholdt.

Kolding Kommune vurderer, at beliggenheden af bedriftens staldanlæg mv. er miljømæssig forsvarlig. Det vurderes ligeledes, at den bedste placering er fundet for så vidt angår naboer og landskabelige hensyn.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for placering af anlæg:

- ❖ **3.2.1** Godkendelsen gives på vilkår af, at projektet gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.

3.3 LANDSKABSMÆSSIGE FORHOLD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Det planlagte nybyggeri på Christiansfeldvej 17, opføres som en tilbygning til eksisterende byggeri, og ligger således i tilknytning til de eksisterende produktionsbygninger. Alle produktionsbygninger er placeret i område til jordbrugsformål.

Tilbygningen opføres i samme materialer som den eksisterende stald (byg nr. 1.1.2), jf. tabellen i afsnit 3.1. I forhold til det eksisterende byggeri vil den nye tilbygning være placeret i forlængelse af byg nr. 1.1.2 i østlig retning.

Der er indsigt til anlægget fra flere sider. Det vurderes dog at den planlagte tilbygning og plansilo, ikke foringer indsigtslinjerne. Idet det planlagte byggeri holdes indenfor rammerne omkring den eksisterende bygningsmasse.

Ejendommen, og de tilhørende udbringningsarealer ligger uden for de områder, som er udpeget til værdifulde landskaber i Landsplandirektivet (tidligere Regionplanen 2005-2016).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommen ligger i område 1369 Landområde i kommuneplanen 2010-2021. Området er udlagt til jordbrugsmæssige formål.

Ejendommen, Christiansfeldvej 17, ligger placeret i et landbrugsområde med spredte gårde nord for Stepping. Ejendommen består af 2 staldbygninger, 2 gyllebeholdere samt anlæg til opbevaring af grovfoder. Der er tale om en ejendom som er udflyttet, fra landsbyen Stepping, hvor ansøgers anden ejendom Nørre Allé 14 er placeret. På denne ejendom er der ikke husdyrproduktion, men kun stuehus og driftsbygninger til maskiner og opbevaring.

Den planlagte udvidelse indeholder en ny tilbygning til en eksisterende foderlade/stald. Tilbygningen opføres i materialer, som sikrer, at den nye stald matcher det eksisterende anlæg, således ejendommen forsat vil fremstå som en helhed.

Kolding Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt med afskærmende beplantning omkring den nye stald, idet nybyggeriet ikke ændrer væsentligt på det samlede anlægs fremtræden i landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for landskabsmæssige forhold:

- ❖ **3.3.1** Den nye stald skal opføres i materialer, som matcher den eksisterende stald (nr. 1.1.2)

3.4 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Produktionen ønskes ændret fra de nuværende 257,18 DE kvæg til 312,53 DE kvæg, svarende til 155 malkekøer med en ydelse på 12.000 kg mælk (tung race), 38 småkalve (0-6 mdr.), 122 stk. opdræt (6-25 mdr.) og 77 stk. tyrekalve (40-55 kg.)

Dyretype og staldtype for ansøgt drift	Staldafsnit nr.	Antal årstyr (vægt/aldersgrænser)	DE
Malkekøer tung race. Sengestald med fast gulv	(1.1.1)	140	206,58
Kvier, Sengestald med fast gulv	(1.1.1)	46 6-25 mdr.	22,22
Småkalve. Dybstrøelse	(1.1.2)	38 0-6 mdr.	10,27
Tyrekalve, tung race. Dybstrøelse	(1.1.2)	77 (40-55 kg)	0,75
Kvier. Dybstrøelse	(1.1.2)	51 6-25 mdr.	24,64
Kvier. Dybstrøelse	(1.1.2)	25 6-25 mdr.	12,08
Malkekøer, tung race. Dybstrøelse	(1.1.2)	15	36
Antal dyreenheder i alt			312,53

Tyrekalvene afsættes til en slagtekalveproducent, når de er ca. 4 uger gamle.

Fleksibilitet

Der er indarbejdet fleksibilitet i produktionen, således det er muligt at øge antallet af malkekøer, mod en tilsvarende reduktion i antallet af opdræt. Flexibilitetsberegningerne er lavet med en stigning i antallet af malkekøer på 10,96 DE og et tilsvarende fald i antallet af DE opdræt. Udnyttelsen af fleksibiliteten betyder en ændring i sammensætningen af de forskellige dyregrupper, men et uændret antal DE for den samlede bedrift.

Formålet med den ønskede fleksibilitet er at kunne imødegå mindre udsving i besætnings sammensætningen.

Der er lavet beregninger på samtlige nøgletal i husdyrgodkendelsessystemet for denne situation, som det fremgår af efterfølgende tabel.

Tabel med fleksibilitet

Ansøgt: 155 malkekøer (tung race) mælkeydelse 12.000 kg mælk, 38 småkalve (0-6 mdr.), 122 stk. opdræt (6-25 mdr.), og 77 stk. tyrekalve (40-55 kg)

Scenarie 1: 162 malkekøer (tung race) mælkeydelse 12.000 kg mælk, 38 småkalve (0-6 mdr.), 99 stk. opdræt (6-25 mdr.), og 77 stk. tyrekalve (40-55 kg)

Scenarie	Ammoniak (kg N/år)		Lugt-geneafstand i meter			P-krav	DE max	DE reel	N/ha max	N/ha reel	NFI
	Emission (total)	Emission (mer)	Nabo	Saml. beb.	Byzone	Overholdt?	Udvaskning				Merudvaskning
Ansøgt	2742	-85	72	146	228	ja (-344 kg)	1,69	1,64	56,4	55,0	0
1	2742	-85	71	144	225	ja (-498 kg)	1,68	1,57	55,5	54,8	0

Udnyttelse af miljøgodkendelsen

Udvidelsen vil være udnyttet 2 år efter denne godkendelse er givet. Den nye stald vil være opført, og renoveringen af eksisterende stalde vil være gennemført, og der vil være indsat en produktion svarende til det ansøgte.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Fleksibilitet i antallet af køer forudsætter, at myndigheden til enhver tid kan få forevist dokumentation, som beskriver sammensætningen af dyr, for derved at sikre sig at sammensætningen af dyr stadig ligger indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

Kolding Kommune vurderer, at det er rimeligt at indarbejde fleksibilitet i produktionen, da den ønskede fleksibilitet ikke medfører stigninger i belastningen fra landbruget.

Udvidelsen udnyttes indenfor de 2 år som lovgivningen foreskriver. Kolding Kommune vurderer derfor, at dette er tilfredsstillende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for husdyrhold og staldindretning:

- ❖ **3.4.1** Husdyrbruget tillades drevet med et dyrehold på maksimalt 312,53 DE, fordelt på 155 malkekøer (tung race) med en mælkeydelse på 12.000 kg mælk, 38 småkalve (0-6 mdr.), 122 stk. opdræt (6-25 mdr.), og 77 stk. tyrekalve (40-55 kg).
- ❖ **3.4.2** Der tillades fleksibilitet i sammensætningen af besætningen, således antallet af køer kan hæves til maksimalt 162 malkekøer (tung race) mælkeydelse 12.000 kg mælk. Mens opdrættet reduceres til 38 småkalve (0-6 mdr.), 99 stk. opdræt (6-25 mdr.), og 77 stk. tyrekalve (40-55 kg). Det maksimale antal DE på 312,53 DE må ikke overskrides.
- ❖ **3.4.3** Staldsystemet og det tilhørende dyrehold for hvert staldafsnit skal være i overensstemmelse med angivelserne i tabellen i afsnit 3.4. Ændringer i forhold til dette kan god-

kendes af kommunen, såfremt beregninger viser, at bl.a. lugtgener og ammoniakemissionerne ikke forøges.

- ❖ **3.4.4** Godkendelsens produktionsramme skal være udnyttet senest 2 år fra dato for meddelelse af nærværende godkendelse. Såfremt produktionsrammen ikke er udnyttet, bortfalder den del af godkendelsen som ikke er udnyttet.
- ❖ **3.4.5** I alt skal 5 DE kvier være på græs i minimum 5 mdr. i sommerhalvåret.

3.5 STALDANLÆG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nedenstående beskriver hvert enkelt staldafsnit. Yderligere oplysninger findes i tabellen i afsnit 3.1.

Eksisterende stald

Eksisterende stald, som anvendes til malkekøer og i mindre omfang til opdræt. Stalden er en løsdriftsstald med sengebåse og fast gulv. Der foretages ingen ændringer i bygningen. Bygningen er opført i røde sten og har gardiner i siderne, taget er grå eternit.

Eksisterende foderlade/stald

Eksisterende foderlade og stald. En del af laden er efter opførelsen ændret til stald, og indrettet med dybstrøelse. Bygningen har fast bund med afløb til gyllebeholder. Bygningen er udformet som et halvtag med åbning mod nord. De øvrige sider på bygningen er beklædt med mørke stålplader, og taget er grå eternit.

Forlængelse af stald

Tilbygning til den eksisterende stald. Tilbygningen opføres i materialer som matcher den eksisterende bygning, således bygningen fremover fremstår som en samlet enhed. Tilbygningen indrettes med dybstrøelse. Der er fast bund og afløb til gyllebeholder.

Eksisterende kalvehytter

Udendørs kalvehytter. Hytterne er placeret på betonbund med afløb til gyllebeholder.

Eksisterende gyllebeholder

Eksisterende gyllebeholder fra 1992 på 1.200 m³. Seneste beholderkontrol er fra 2002, og gyllebeholderen skal således kontrolleres igen i 2012.

Eksisterende gyllebeholder

Eksisterende gyllebeholder fra 2002 på 3.500 m³. Gyllebeholderen skal således kontrolleres i 2012.

Eksisterende plansiloer

Eksisterende plansiloer beliggende nord for kostalden.

Ny plansilo

Ny plansilo som opføres i tilknytning til de øvrige plansiloer. Plansiloen får betonbund med afløb til gyllebeholder og siderne er grå betonelementer. Plansiloen bliver på 15 X 77 meter, svarende til 1155 m².

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er tale om en udvidelse af dyreholdet på 55,35 DE, og en mindre bygningsmæssig udvidelse. Den eksisterende kostald lever ikke op til BAT, idet den har fast gulv uden dræn. Stalden er dog kun 10 år gammel og Kolding kommune vurderer på baggrund af ansøgers BAT redegørelse (bilag 7), at det ikke er proportionelt at stille krav til ændring af staldsystem i stalden, i denne miljøgodkendelse.

Den nye stald opføres som en tilbygning til en eksisterende stald med dybstrøelse. Og indrettes ligeledes med dybstrøelse.

Kolding Kommune vurderer, at indretningen af bedriftens eksisterende staldanlæg kun delvist lever op til BAT. Grundet staldanlæggets alder stilles der ikke vilkår om ændring af stalddtype i denne godkendelse. I forbindelse med revurderingen af denne godkendelse har Kolding Kommune mulighed for at stille vilkår om, at det eksisterende staldsystem skal leve op til BAT i forhold til ammoniakfordampning.

Ansøger har redegjort for omkostningerne til ændring af stald og lager således anlægget lever op til BAT. Disse omkostninger overstiger det niveau, som Miljøstyrelsen har beskrevet i de vejledende emissionsgrænseværdier for kvæg på gyllebaserede staldsystemer. Kolding Kommune vurderer derfor, at der i denne miljøgodkendelse ikke kan stilles krav om yderligere nedbringelse af ammoniakemissionen, ud over de foderkorrektioner som gennemføres. Ansøgers BAT redegørelse fremgår af bilag 7

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget (stald og lager) er beregnet til 2742 kg N pr. år. Der er jf. ansøgningen opnået en reduktion på 85 kg N pr. år ud over det generelle reduktionskrav på 25 %.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for staldanlæg:

- ❖ **3.5.1** Ammoniakemissionen må ikke overstige et niveau svarende til 2742 kg NH₃-N efter nugældende beregningsmetode jf. bilag 3. Emissionskravet vurderes overholdt ved overholdelse af forudsætningerne i godkendelsen
- ❖ **3.5.2** Den nye tilbygning (1.1.2) skal etableres med fast bund og afløb til gyllebeholder.

3.6 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Staldene har udelukkende naturlig ventilation.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

De eksisterende stalde og den nye tilbygning er naturligt ventilerede, og derfor vil der ikke være strømforbrug eller forekomme støj fra ventilation.

Kolding Kommune vurderer, at BAT er opfyldt med hensyn til ventilation, da ventilationsprincippet er baseret på naturlig ventilation, hvor der ikke forekommer strømforbrug eller gener fra et ventilationsanlæg. Der er ikke stillet vilkår med hensyn til ventilation.

3.7 FODRING OG FODEROPBEVARING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Kraftfoder opbevares i silo, placeret ved kostalden, og i løsvægt i foderladen.

Halm opbevares i foderladen, og i laden på Nørre Allé 14, samt i lejede bygninger på anden landbrugsejendom.

Ensilage opbevares i plansiloer. Der opbevares generelt ikke ensilage i markstak.

Håndtering af ensilage vil ske således, at eventuelle lugt- og fluegener for nabobebyggelser minimeres. Foderrester og foderspild fjernes og placeres sammen med dybstrøelsen i en tom plansilo.

Der fodres efter foderplan, som udarbejdes af kvægbrugskonsulent. Derved sikres det, at det altid er den nyeste viden, som ligger til grund for foderplanen.

Foderplanen afstemmes løbende, således at fodermængden tilpasses køernes behov og mælkeydelse. Derved sikres det, at køerne ikke overforsynes med protein og fosfor, hvilket igen sikrer, at der ikke udskilles unødige næringsstoffer i gødningen.

Der anvendes foderkorrektion hvor foderets indhold af råprotein sænkes i forhold til gældende norm. Råprotein indholdet sænkes fra 173 gram råprotein/FE til 170 gram råprotein/FE. Der er redegjort hvorfor det ikke er muligt at komme længere ned i proteinniveau, denne redegørelse fremgår at Bilag 7

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

Kommunen vurderer, at håndtering og opbevaring af ensilage er miljømæssig forsvarlig.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for fodring og foderopbevaring:

- ❖ **3.7.1** Kasseret foder skal fjernes løbende og opbevares på befæstet plads med afløb til lukket beholder eller kommes i gyllebeholder.
- ❖ **3.7.2** Ved opbevaring af ensilage i markstak skal afstandskravene i husdyrlovens § 8 overholdes.
- ❖ **3.7.3** Den samlede foderration til malkekøerne må i gennemsnit maksimalt indeholde 170 gram total råprotein pr. foderenhed (FE) på årsbasis. Indholdet af råprotein opgøres som et løbende gennemsnit over 2 år.

3.8 ENERGI- OG VANDFORBRUG SAMT BESPARENDE FORANSTALTNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Energi: I nudrift er det samlede elforbrug på ca. 130.000 kWh. Strømmen bruges primært til drift af malkeanlæg og nedkøling af mælk. Efter udvidelsen forventes elforbruget at ligge på samme niveau som i nudrift.

Forbruget af dieselolie i nudrift er på ca. 25.000 liter. Da driften af arealerne ikke ændre sig, ventes forbruget af diesel ikke at stige som følge af udvidelsen.

I forbindelse med udvidelsen er følgende løsninger valgt for at spare på energiforbruget:

- Den nye stald har naturlig ventilation.
- Der anvendes ikke energi til opvarmning af stalde.
- Udendørs belysning er udstyret med automatisk tænd og sluk, og om natten er der kun vågelys i staldene.

Vand: I nudrift er det samlede vandforbrug 8.300 m³. Efter udvidelsen forventes vandforbruget at være på ca. 8.510 m³, hvilket er et skønnet forbrug. Der er vandforsyning fra Stepping Vandværk.

Hovedparten af vandet, ca. 8.000 m³, bruges til drikkevand til køerne. Der bruges ca. 10 m³ til vask af maskiner og ca. 500 m³ til vask af stalde, herunder vask af malkeanlæg.

Der er én markvandingsboring på ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Malkeanlægget og nedkøling af mælk er de enkeltposter i det totale energiforbrug, der vægter mest.

Derfor skal malke- og køleanlægget vedligeholdes efter forskrifterne, så det sikres, at det fungerer optimalt, således elforbruget ikke bliver større end nødvendigt.

Kolding Kommune vurderer, at energi- og vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion, ligesom der er foretaget diverse energi- og vandbesparende tiltag for at sænke forbruget yderligere. Kommunen vurderer dog grundet alderen på installationerne, at det vil være muligt at finde energibesparelser ved optimering af malkeanlægget, og stiller derfor vilkår om, at bedriften skal gennemgås af en energikonsulent.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for energi- og vandforbrug:

- ❖ **3.8.1** Anlæg, der er særligt energiforbrugende, f. eks malkeanlægget skal kontrolleres og vedligeholdes således, at det altid kører energimæssigt optimalt.
- ❖ **3.8.3** Bedriften skal gennemgås af en energikonsulent indenfor et år efter denne godkendelse er givet. Vilkåret bortfalder såfremt det kan dokumenteres, at energikonsulenten vurderer, at der ikke er basis for reelle energibesparelser.

3.9 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Sanitært spildevand fra servicefaciliteterne i stalden ledes til nedsivning.

Tagvandet fra den eksisterende kostald bortledes via faskiner. Tagvandet fra Laden/stalden + den nye tilbygning ledes til gyllebeholder.

Overfladevand fra befæstede arealer og plansiloer ledes til gyllebeholder.

Påfyldning af sprøjtemidler og udvendig rengøring af sprøjten finder sted på befæstet areal med afløb til gyllebeholder.

Oversigt over afløbsforhold fremgår af bilag 5

Spildevandsdefinition	Mængder (nudrift)	Mængder (ansøgt)
Vask af stald	500 m ³	500 m ³
Vask af markmaskiner og sprøjte – vaskeplads	10 m ³	10 m ³
Overfladevand	1750 m ³	2.924 m ³
Spildevand tilledt gyllebeholder	2.260 m ³	3.434 m ³

Mængden af spildevand tilledt gyllebeholderen er medregnet i kapacitetsberegningen for opbevaringskapaciteten.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand, samt vask og håndtering af sprøjteudstyr sker på forsvarlig vis.

VILKÅR

- ❖ **3.9.1** Marksprøjten (slanger og dyser) skal til enhver tid være vedligeholdt, sådan at der ikke forekommer dryp fra marksprøjten ved kørsel til og fra marken.

3.10 AFFALD, RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen er tilmeldt privat affaldsrenovator. I forbindelse med drift af ejendommen produceres følgende mængder affald:

Type	Opbevaring	Mængder pr. år	Bortskaffelse
Døde dyr	Døde dyr opbevares hævet fra jorden. Placeret ved gyllebeholderen, og er således ikke synlige for forbipasserende.		Døde dyr afhentes af DAKA efter behov
Erhvervsaffald (pap, plast, diverse)	Brændbart affald opbevares i container	Mængderne er ikke opgjort. Der forventes en marginal stigning i mængden af ensilagefolie.	Privat affaldsrenovator tømmer efter behov
Pesticider	Opbevares i værksted på Nørre Allé 14. I aflåst og spildsikret beholder.	Der opbevares maksimalt 50 liter. Der forekommer sjældent rester af pesticider. Hvis der er en rest i overskud bruges det året efter.	Dunke afleveres i overensstemmelse med etikettens anvisning. Alle almindeligt anvendte midler kan bortskaffes rengjorte til dagrenovation eller afleveringsordning for erhvervsaffald
Metal	Opbevares på Nørre Allé 14		Skrothandler
Spildolie	Opbevares i maskinhus i lukkede olietønder på fast gulv uden afløb.	Ca. 50 liter.	Afhentes af olieselskab.

Olietanke	Årstal	Størrelse	Olietype	Placering
Overjordisk Ståltank	1985	2.500 liter	Diesel til traktorer	Placeret på Nr. Allé 14 – skal skiftes i 2015
Overjordisk Ståltank	2010	1.200	Fyringsolie	Placeret på Nr. Allé 14

Dieseltanken som anvendes til tankning af landbrugsmaskiner er placeret i maskinhuset på Nørre Allé 14. Tanken er placeret på fast bund uden afløb.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at ejendommens opbevaring og håndtering af affaldsprodukter, råvarer og hjælpestoffer er miljømæssigt forsvarligt og lever op til kommunens regulativer.

I forbindelse med miljøtilsyn på ejendommen har Kolding Kommune konstateret at olietankens placering i forhold til et regnvandsdræn er uhensigtsmæssig. Det er blevet påbudt, at der laves foranstaltninger som sikrer, at der ikke er mulighed for afstrømning til regnvandsdrænet, i forbindelse med uheld. Når dette forhold er udbedret, vurderer Kolding Kommune, at bedriftens opbevaring af diesellole er tilfredsstillende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for affald, råvarer og hjælpestoffer:

- ❖ **3.10.1** Affald skal sorteres, opbevares og bortskaffes i henhold til Kolding Kommunes affaldsregulativ. Affald bør sorteres i containere opstillet på ejendommen jf. sorteringsvejledningen for landbrugsejendomme.
- ❖ **3.10.2** Kemikalier og pesticider skal opbevares aflåst, på kemikaliebestandigt tæt gulv og uden mulighed for afløb til kloak eller dræn.
- ❖ **3.10.3** Olietanke, olieprodukter og farligt affald skal opbevares under tag i lukkede beholdere, på fast bund og uden mulighed for afløb til kloak, dræn eller til jord.
- ❖ **3.10.4** Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- ❖ **3.10.5** Ved spild fra olie- og brændstoftanke skal spildet opsuges og evt. forurenede jord bortskaffes til godkendt modtager.

3.11 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Det er vurderet, at der kan være risiko for forurening ved uheld ved følgende punkter:

- håndtering af pesticider
- overløb ved fyldning af dieseltank
- overløb af diesel ved tankning af traktor
- vandboringer
- håndtering af gylle

For at minimere risikoen for uheld er følgende foretaget:

Påfyldning af marksprøjte sker på befæstet areal med afløb til gylletank. Marksprøjten rengøres i marken på skiftende steder, og minimum 300 meter fra vandforsyningsboringer, eller den rengøres på befæstet areal med afløb til gyllebeholder. Dieseltanken er placeret så den ikke kan påkøres. Pumpning af gylle overvåges.

For at minimere gener og forurening ved uheld er følgende iværksat:

Medarbejdere er instrueret i at ringe 112 i tilfælde af uheld.

I tilfælde af oliespild anvendes granulat til opsamling.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at bedriften generelt har taget stilling til håndtering af uheld. Kolding Kommune kræver dog, at der udarbejdes en beredskabsplan for bedriften.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for driftsforstyrrelser og uheld:

- ❖ **3.11.1** Såfremt der sker uheld med udslip eller risiko for udslip af forurenende stoffer til omgivelserne, skal dette straks anmeldes til alarmcentralen 112 samt hurtigst muligt til Kolding Kommunes landbrugsafdeling.
- ❖ **3.11.2** Hvis der sker uheld på ejendommen, skal der senest 1 uge efter hændelsen fremsendes en redegørelse til landbrugsafdelingen. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet, samt en beskrivelse af hvordan virksomheden vil forebygge lignende uheld.
- ❖ **3.11.3** Der skal foreligge en beredskabsplan for ejendommen senest ved ibrugtagning af de nye anlæg, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Denne beredskabsplan skal vedligeholdes, så oplysningerne i den altid er opdaterede.
- ❖ **3.11.4** Medarbejdere skal være informeret om og have udleveret en kopi af beredskabsplanen på et for medarbejderne forståeligt sprog.
- ❖ **3.11.5** Ved driftsforstyrrelser og uheld, som indebærer risiko for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges.

4 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

4.1 GØDNINGSTYPER OG NÆRINGSINDHOLD MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrgødning fra virksomheden forekommer primært i form af gylle inkl. vaskevand, samt regnvand og vaskevand tilledt gyllebeholderen samt i form af dybstrøelse. Ang. gødningsmængder i ton se hhv. afsnit 4.2 og 4.3.

Gødningstype	Kg kvælstof*	Kg fosfor*	Udnyttelses %	DE*
Gylle	16.674	2.880	70	228,8
Dybstrøelse	6.731	1.197	45	78,69
Afsat ved afgræsning	429	77	70	5,03
I alt	24.246	4.237	-	312,53

Husdyrgødningens indhold af N og P vil kun marginalt påvirkes, såfremt der gøres brug af den ansøgte fleksibilitet med flere DE malkekøer på bekostning af DE i opdræt. Der sker ingen merbelastning ved udnyttelse af fleksibiliteten i forhold til det ansøgte.

Kravet til harmoniareal (udbringningsareal) ved den pågældende driftstype, hvor minimum 2/3 af dyreenhederne er kvæg, er 1,7 DE pr. ha på ejede og forpagtede arealer.

Der er godkendt 190,8 ha ejede og forpagtede arealer, hvor der udbringes husdyrgødning svarende til 1,64 DE pr. ha, således der samlet udbringes 312,53 DE.

Det ejede markareal er på 111,62 ha, heraf kan 109,96 ha bruges til udbringning af husdyrgødning, mens det resterende areal er vedvarende græs og dyrkningsfri bræmmer, bebyggede arealer og gårdsplads mv. Det forpagtede areal er på 80,84 ha, som alle kan bruges til udbringning af husdyrgødning. Husdyrgødningen fra kvæg kan udbringes med 1,7 DE/ha. Det gennemsnitlige dyretryk på ejede og forpagtede udbringningsarealer er på 1,64 DE/ha.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der indgår i alt 190,8 ha i ejede og forpagtede arealer til udbringning.

Udbringningsarealerne er besigtiget ved arealgennemgang d.19. maj 2011.

Kolding Kommune vurderer, at der er tilstrækkelig areal på ejendommen til at udbringe den producerede mængde husdyrgødning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for gødningstyper mv.:

- ❖ **4.1.1** Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 190,8 ha ejede og forpagtede arealer, som fremgår af bilag 2 og 3.
- ❖ **4.1.2** Husdyrtrykket må ikke overstige 1,64 DE/ha på ejede og forpagtede arealer for det nuværende projekt.

4.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING, OPBEVARING OG HÅNDTERING**MILJØTEKNISK REDEGØRELSE**

Foruden de i ansøgningen oplyste gyllebeholdere, rådes der også over en lejet gyllebeholder på en anden ejendom. Denne tank indgår ikke i ammoniakberegningerne, idet den ikke er omfattet af denne miljøgodkendelse, tanken indgår i opgørelsen af den samlede opbevaringskapacitet. Dokumentation for tilstrækkelig opbevaringskapacitet fremgår af bilag 11

Opbevaringsanlæg	Bygning nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpesystem fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder (1.1.3)		2002	3.561	Flydelag	Pumpes til den mindre beholder
Gyllebeholder (1.1.4)		1992	1.200	Flydelag	Tankmonteret elpumpe
Lejet gyllebeholder Vestergade 8, 6070 Christiansfeld. (beliggende ved Søndre Allé 45.)		-	700	Flydelag	Tankmonteret elpumpe
I alt			5.461		

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning er miljømæssig forsvarlig. Der stilles dog vilkår om påfyldning af gyllevogn skal ske på betonplads med afløb til gyllebeholder, såfremt påfyldning sker med separat Pumpe.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for flydende husdyrgødning:

- ❖ **4.2.1** Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
- ❖ **4.2.2** Ved påfyldning af gylle med andre pumper end sugekran monteret på gyllevognen, skal påfyldning foregå på betonplads med mulighed for opsamling af spild.
- ❖ **4.2.3** Husdyrgødning må ikke udbringes på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

4.3 DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der produceres årligt ca. 682 ton dybstrøelse. Cirka 65 % af dybstrøelsen køres direkte fra stald til udbringning og nedpløjning. Dybstrøelse opbevares i en tom plansilo, eller alternativt i markstak.

Der anvendes sand i sengebåse og kælvningsbokse. Hovedparten af sandet fra sengebåsene havner i gyllen, mens sandet fra kælvningsbokse fjernes og håndteres på samme måde som dybstrøelse.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at opbevaring og håndtering af dybstrøelse er miljømæssig forsvarlig og vil medføre mindst mulige gener for omgivelserne. Ved placering af markstak på udbringningsarealer skal der udvises omhyggelighed ved placering af stakken, således gældende afstandskrav til byzone og beboelser er overholdt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for dybstrøelse:

- ❖ **4.3.1** Ved oplag af dybstrøelse i markstak skal dato og placering noteres i driftsjournal med tilhørende kort. Markstakken må højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år. Markstakke må ikke placeres i nitratfølsomt indvindingsopland.

5 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

5.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i henhold til godkendelsesbekendtgørelsen, viser, at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 2.848 kg NH₃ pr. år og i ansøgt produktion 2.742 kg NH₃ pr. år. Projektet medfører således et fald i ammoniakfordampningen på 106 kg NH₃ pr. år fra stald og lager.

Nærmeste § 7-område, som er et overdrev, er beliggende ca. 6000 meter sydvest for ejendommen. Ejendommen er derfor ikke beliggende i bufferzone til et § 7-område, og der foretages på den baggrund ikke beregninger af ammoniakdepositionen til dette naturområde. Ingen af bedriftens udbringningsarealer er beliggende i bufferzone til et § 7 naturområde.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er EF-habitatområdet Svanemosen, som ligger ca. 8 km nord for anlægget.

Der er udført beregninger til § 3 beskyttet natur indenfor 1000 meter fra anlægget, dog undtaget enkelte mindre vandhuller. Se bilag 6

Se nærmere beskrivelse i afsnit 6.2. Beskrivelse af Bilag IV-arter findes i afsnit 7.4. og bilag 9.

Der indgår ikke arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 i udbringningsarealerne. Udbringningsarealerne grænser flere steder op til områder beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven så som mose, eng, sø eller vandløb, ligesom nogle af udbringningsarealerne omkranser disse naturtyper.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof. I henhold til beskyttelse af disse naturområder er der derfor udlagt bufferzoner. Bufferzone I er en bufferzone på 300 meter om særligt ammoniakfølsomme naturområder. Inden for denne beskyttelseszone og inden for selve naturområdet kan husdyrbrug ikke udvides eller ændres, hvis udvidelsen medfører en forøget udledning af ammoniak til disse naturområder.

I en yderligere zone (bufferzone II) i en afstand fra 300-1000 meter om disse særligt ammoniakfølsomme naturområder må en udvidelse maksimalt give anledning til en merbelastning på 0,7 kg N pr. ha. Såfremt der er to eller flere ejendomme med over 75 dyreenheder i zonen og inden for en afstand af 1000 m, må merbelastningen maksimalt udgøre henholdsvis 0,5 kg og 0,3 kg N pr. ha.

Der er ingen § 7 udpeget natur indenfor 1000 meter fra anlægget. Nærmeste § 7 område er beliggende ca. 6000 meter sydvest for anlægget. Grundet afstanden og faldet i ammoniakfordampningen vurderer Kolding Kommune, at det ikke er nødvendigt at lave depositionsregninger til det pågældende areal.

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 25 % i forhold til et fastsat referencestaldsystem i 2007. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 25 % er overholdt for denne udvidelse i form af forderkorrektioner. Ammoniakfordampningen fra stalde og lagre reduceres med 85 kg N mere, end hvad der kræves for at overholde ammoniakreduktionskravet på 25 %.

Der er flere naturområder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 i umiddelbar nærhed af ejendommen og dennes udbringningsarealer. Kolding Kommune har d. 19. maj 2011 besigtiget udbringningsarealerne med henblik på en vurdering af, om arealanvendelsen samt udbringning af næringsstoffer og sprøjtemidler kan være i konflikt med naturbeskyttelsesinteresser. Derudover blev der ført tilsyn med henblik på en vurdering af, om der i tilknytning til naturtyper beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 bør udlægges dyrknings- og sprøjtefrie bræmmer til beskyttelse af naturområdet.

Kommunen har desuden bedt om beregninger af ammoniakdepositionen fra stald og lager til naturområderne beliggende rundt om ejendommen. Der er således foretaget beregninger til naturarealer beliggende indenfor 1000 meter fra staldanlægget. Ammoniakdepositionen på arealerne, er jf. ovenstående miljøtekniske redegørelse, på et niveau hvor det ikke forventes at forværre tilstanden på § 3 arealerne. Kommunens vurdering kan ses i bilag 6.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er EF-habitatområdet Svanemosen, som ligger ca. 8 km nord for anlægget. Se nærmere vurdering i afsnit 5.2. Bilag IV-arter er vurderet i afsnit 6.4.

I relation til udbringningsarealer og dyrkningsfri bræmmer anbefaler Kolding Kommunes Natur og Vand afdeling minimum 2 meter bræmmer langs vandløb, søer og andre beskyttede naturtyper samt eventuelt bræmmer af større bredde, hvor der er tale om særlig skrånende arealer ned mod sø/vandløb, eller hvor der er tale om særlig sårbar – typisk næringsfattig – natur. Anbefaling af bræmmer skal vurderes i forhold til risikoen for tilførsel af næringsstoffer og/eller sprøjtemidler ved driften af udbringningsarealerne.

Ved besigtigelsen kunne det konstateres, at der langs vandløbene på ejendommens egne og forpagtede marker er de lovpligtige 2 meter bræmmer.

Ved to naturområder som grænser op til udbringningsarealer, er der risiko for afstrømning til naturarealet. Kolding Kommune stiller derfor vilkår om en 2 meter bred dyrknings og gødningsfri randzone omkring disse arealer. Randzonens placering fremgår af bilag 10.

Kolding Kommune vurderer, at ammoniakdepositionen ikke vil medføre en forringelse af naturområderne pga. opblanding i atmosfæren, og at projektet dermed ikke vil medføre en forringelse af naturområderne. Der stilles ikke vilkår i forbindelse med dette afsnit, idet reduktionen af ammoniakemission er behandlet andre steder i godkendelsen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår om randzoner:

- ❖ **5.1.1** Ved markerne 21-1 og 21-0 skal der anlægges en 2 meter bred dyrkningsfri randzone. Randzonen skal placeres i overensstemmelse med den angivne placering på kortet i bilag 10.
- ❖ **5.1.2** Randzonerne/bræmmerne må ikke gødes eller sprøjtes og kun omlægges hvert 5 år

5.2 AMMONIAK OG INTERNATIONALE NATURBESKYTTELSESOMRÅDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ingen af ejendommens udbringningsarealer eller bygninger ligger i, eller i umiddelbar nærhed af internationale naturbeskyttelsesområder. Det nærmeste EF-habitatområde er Svanemosen, som er beliggende 8 km nord for ejendommen. De ejede og forpagtede arealer i projektet afstrømmer via Fovs Å til Ribe Å og derfra til Vadehavet. En mindre del af mark nr. 18, afstrømmer til Hejls Nor.

Projektet kan med afstrømning af næringsstoffer potentielt påvirke disse vådområder, se nærmere beskrivelse i afsnit 6.3.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

På baggrund af projektets karakteristika, placering og potentielle miljøpåvirkninger vurderer Kolding Kommune, at det udelukkende er næringsstofoverskuddet fra projektet i form af kvælstofudvaskning, fosforoverskud og ammoniakfordampning, der skal konsekvensvurderes i forhold til Natura 2000-områder. De konkrete næringsstofferegninger vedrørende kvælstofudvaskning og fosforoverskud er beskrevet i afsnit 6.3.

Ingen af ejendommens udbringningsarealer eller bygninger ligger i nærheden af internationale naturbeskyttelsesområder. På baggrund af afstand, projektets størrelse (ammoniakfordampning) og den fremherskende vindretning er det vurderet, at projektet ikke vil påvirke områderne væsentligt med luftbåren ammoniak.

Vadehavet er i Landsplandirektivet (tidligere Regionplan) målsat med skærpet recipientkvalitetsmålsætning til naturvidenskabeligt interesseområde, og det vurderes, at miljømålsætningen om et upåvirket eller højst svagt påvirket plante- og dyreliv i Vadehavet ikke er opfyldt. Dette skyldes bl.a. de nuværende forhøjede koncentrationer af dels en række miljøfarlige kemiske stoffer og dels næringssalte. Kilderne hertil er dels tilførsler med tidevandsstrømmene fra især Elben, dels fra skibsfart og dels fra det bagvedliggende afstrømningsområde. Den samlede kumulative tilførsel af kvælstofnæringssalte vurderes at være så høj, at det er en væsentlig årsag til den manglende opfyldelse af miljømålsætningen.

Den nordligste del af Lillebælt er i Landsplandirektivet ligeledes målsat med skærpet recipientkvalitetsmålsætning til naturvidenskabeligt interesseområde, og det vurderes også her, at miljømålsætningernes krav om et upåvirket eller kun svagt påvirket dyre- og planteliv ikke er opfyldt. Dette skyldes bl.a. de høje tilførsler af kvælstof og de tilbagevendende masseforekomster af plankton og trådalger, sammen med de fortsat høje koncentrationer af næringssalte og den hyppige forekomst af iltsvind i Lillebælt.

Konsekvensvurderingen af en eventuel større eller mindre miljøpåvirkning af de internationale naturbeskyttelsesområder og slutrecipienterne er foretaget på baggrund af de beregninger af kvælstofudvaskning, fosforoverskud og ammoniakfordampning, der er lavet i det elektroniske ansøgningskema. Der er herudover taget udgangspunkt i den opgørelse af sårbarhed og det beskyttelsesniveau, der er lagt af Miljøministeriet i husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. De viser, at projektet ikke overstiger de lovmæssige grænseværdier.

Endvidere er ammoniakfordampningen reduceret yderligere i forhold til beskyttelsesniveauet fastsat i loven som følge af BAT-krav, som vurderes at være proportionalt med den aktuelle husdyrproduktion og det eksisterende anlæg.

Kolding Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at projektudvidelsen ikke vil medføre nogen negativ målbar påvirkning af de internationale naturbeskyttelsesområder. Der er derfor ikke stillet yderligere vilkår til beskyttelse af internationale naturbeskyttelsesområder.

5.3 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan forekomme lugtemission fra produktionen og fra selve staldanlægget, i forbindelse med overpumpning af gylle og rengøring af staldanlæg. Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til lugtgener ud over, hvad der er normalt, for denne type husdyrproduktion.

I nedenstående skema ses den aktuelle afstand fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget i beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning. Den vægtede gennemsnitsafstand er den reelle afstand mellem de pågældende staldafsnit, som ikke er screenet bort, og det pågældende område (nabo, byzone eller samlet bebyggelse)

Områdetype	Lovens krav – minimum afstand (m) (geneafstanden)	Den vægtede gennemsnitsafstand (m)
Byzone, Stepping	228 m. ukorrigeret	ca. 158 m
Samlet bebyggelse.	146 m. ukorrigeret	ca. 1000 m
Nærmeste enkelt bolig, Christiansfeldvej 15	72 m. ukorrigeret	ca. 94 meter

Alle afstandskrav vedrørende lugtgeneafstande er overholdt, og der forventes ikke en stigning i lugtmæssige påvirkninger. Årsagen til der ikke er en stigning i lugt fra ejendommen, når antallet af dyr stiger, er at nogle dyr kommer på græs i sommerperioden og derfor ikke tages med i lugtberegningerne.

Alle beregningerne er foretaget med udgangspunkt i maksimal besætning. Lugtberegningerne er ligeledes foretaget ved brug af fleksibilitet, og lugtgenekriterierne er også her overholdt (se tabel vedr. fleksibilitet i afsnit 3.4).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt, idet den ukorrigerede geneafstand er længere end den vægtede gennemsnitsafstand, som er den reelle afstand mellem staldanlæg og nabo, byzone og samlet bebyggelse. Den reelle afstand er dog mere end 50 % større, hvilket bevirker, at den korrigerede geneafstand skal overskrides, når bare den ikke øges i forhold til nudriften. Kolding Kommune vurderer, at lugt fra staldene ikke vil give anledning til en stigning i lugtgener for omgivelserne. Det vurderes ligeledes at lugt fra staldene kun i mindre omfang vil være et problem, og at eventuelle lugtgener oftest vil stamme fra opbevaringen af ensilage. Da opbevaringen af ensilage, kun i mindre omfang ændres, i forbindelse med projektet, vurderer Kolding Kommune at der ikke skal stilles skærpede vilkår til opbevaring af ensilage.

I forbindelse med ansøgning om fleksibilitet i produktionen med flere malkekøer er der foretaget beregninger i forhold til lugtgenekravene. Beregningerne viser at geneafstanden er overholdt.

I forbindelse med udbringning af husdyrgødning, kan der forekomme lugtgener. Det er kommunens vurdering, at reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen sikrer at håndtering og udbringning af husdyrgødning sker på en hensigtsmæssig måde.

Det er derfor kommunens vurdering, at der ikke vil forekomme lugtgener fra staldene og fra udbringning af husdyrgødning, ud over, hvad er normalt forekommende i forbindelse med alm. Driftspraksis.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for lugt:

- ❖ **5.3.1** Bygninger, anlæg, foderanordninger og omgivelser skal drives og renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.
- ❖ **5.3.2** Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne er væsentlige, skal virksomheden lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen.

5.4 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der vil på ejendommen blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium. God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af foder- og gødningsrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Til bekæmpelse af fluer anvendes kemisk bekæmpelse.

Der er indgået serviceaftale med et skadedyrsbekæmpelsesfirma om rottebekæmpelsen på ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Det vurderes, at ejendommens flue- og skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for fluer og skadedyr:

- ❖ **5.4.1** Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium, som opdateres 1 gang årligt. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.
- ❖ **5.4.2** Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

5.5 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Transport til og fra ejendommen

Transport til og fra ejendommen Christiansfeldvej 17, sker via Christiansfeldvej, hvorfra der er en indkørsel til ejendommen.

Hovedparten af transporter til og fra ejendommen foregår i dagtimerne og på hverdage. I sæsonen kan markarbejde forekomme i weekender og udenfor dagtimerne. Al gylletransport foregår med gyllevogn.

Intern transport mellem staldanlægget på Christiansfeldvej og ansøgers ejendom på Nørre Allé 14 foregår via Nørre allé med udkørsel til Christiansfeldvej.

Transporter gennem tætbeboede områder

Der køres gennem Stepping by.

Til markerne 15-0, 15-1, 17-0, 21-0, 21-1 og 25-0 køres med fyldt gyllevogn ad ruten igennem Stepping via Nørre allé og Langforte. Returkørsel fra de pågældende arealer sker via Langforte og Møllevej. Dette skyldes, at Møllevej er i dårlig stand og derfor kun egner sig til kørsel uden læs. Der køres ca. 115 læs gylle til ovenstående arealer.

Transport med gylle til den lejede tank ved Søndre Allé 45, sker gennem Stepping by. Der køres ca. 50 læs gylle til tanken pr. år. Gyllen fra den lejede tank spredes på markerne 27-0, 27-1 og 28-0.

Til markerne 11-0, 12-0 og 14-0 køres ad Nørre Allé og Vestergade. Der køres ca. 30-35 læs gylle til disse arealer.

Til markerne 13-0, 22-0, 30-0, 31-0 og 32-0 køres ad Nørre Allé. Der køres ca. 80 læs gylle til disse arealer.

På de marker, som er beliggende syd for anlægget og dermed tættest på Stepping, udbringes der kun gylle på hverdage. På de øvrige arealer, nord for stalden, vil der også blive udbragt gylle i weekenden.

Transport til mark nr. 18-0 sker gennem Frørup via Frørupvej og Skovrupvej. Antallet af gylletransporter til arealet kan årligt variere mellem 0 og 20 transporter.

I forbindelse med drift af ejendommen er der følgende transportaktiviteter:

Transport	Primær transportform	Kørsel (nudrift)	Kørsel (ansøgt)
Gylle	Traktor	440 læs/år	455 læs/år
Dybstrøelse	Traktor	15 læs/år	50 læs/år
Ensilering	Traktor	125 læs/år	160 læs/år
Afhentning af mælk	Lastvogn	183 gange årligt	183 gange årligt
Indkøbt foder	Lastvogn	20 læs/år	20 læs/år
Afhentning af affald	Lastvogn	26 læs/år	26 læs/år
Brændstof (olie)	Lastvogn	12 opfyldninger pr. år	12 opfyldninger pr. år
Handelsgødning	Lastvogn	10 læs/år	10 læs/år
Levende dyr til- og fra ejendommen	Lastvogn	12 gange årligt	12 gange årligt
Markmaskiner	Traktor	Efter behov, dagligt	Efter behov, dagligt
Korn	Traktor	20 læs/år	20 læs/år
Halm til strøel-	Traktor	50 læs/år	50 læs/år

se/foder			
Døde dyr	Lastvogn	12 gange årligt	14 gange årligt
Øvrige transporter	Lastvogn	6 gange årligt	6 gange årligt
I alt		931 årlige transporter	1018 årlige transporter

I ovenstående tabel er vist det samlede antal transporter. En del af transporterne med afgrøder og husdyrgødning foregår ad interne transportveje (markveje) og belaster derfor ikke beboere langs transportruterne.

Transporterne vil i videst mulig omfang foregå i dagtimerne på hverdage. Da markarbejdet er afhængigt af godt vejr, kan det ikke undgås, at der vil være et vist antal transporter, som falder i aftentimerne og i weekenderne. Kørsel med maskiner i høstperioden vil foregå intensivt, således at det foregår på så få dage som muligt, ligesom transport og udbringning af husdyrgødning vil foregå over en begrænset periode. Udbringning af gylle er fordelt over ca. 14 dage, hvor hovedparten udbringes i foråret, og i mindre omfang til græsmarker i løbet af vækstsæsonen. Høst af grovfoder er normalt fordelt på 5 dage.

Antallet af transporter før og efter udvidelsen fremgår af tabellen ovenfor. Antallet af årlige transporter er i nudrift 931 og stiger til 1018 årlige transporter i ansøgt drift. Stigningen i antallet af årlige transporter er på 87 transporter, svarende til en stigning på ca. 10 %. Transporter med almindelige markmaskiner er ikke medregnet i opgørelsen over antallet af årlige transporter. Ved opgørelsen af årlige transporter, er én transport defineret som både til- og frakørsel.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Transport af husdyrgødning til udbringning på markerne, vil hovedsageligt foregå ad de veje, der er indtegnet på bilag 4. Transporter til de fleste arealer vil nødvendigvis foregå af offentlig vej og skal foregå under hensyntagen til trafikken i området.

Transporterne til dele af udbringningsarealerne går gennem Stepping. Kolding Kommune vurderer, at den begrænsede stigning i antallet af transporter er så begrænset, at det ikke medfører mærkbare ændringer i trafikbelastningen i de pågældende områder.

Stigningen i transporter på ca. 10 % er en mindre stigning, som stemmer godt overens med størrelsen af den aktuelle udvidelse.

Kommunen vurderer, at de anførte transporter til ejendommen ikke i væsentligt omfang øger den samlede trafikbelastning i området. Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for transport:

- ❖ **5.5.1** I forbindelse med transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne skal der hovedsageligt anvendes de ruter, der fremgår af bilag 4. Alternative ruter skal anmeldes til og godkendes af Kolding Kommune.

5.6 STØJ FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med drift af ejendommen er nedenstående støjkilder beskrevet med angivelse af omfang. Der er angivet daglige og årlige driftsperioder under normale forhold. Støjkildernes omfang og driftsperiode er angivet for både nudrift samt ansøgt drift.

De væsentligste støjkilder er ved påfyldning af fodersiloer, blanding af fuldfoder og i forbindelse med ensilering.

Støjkilde	Belastning (nudrift)	Driftsperiode (nudrift)	Belastning (ansøgt)	Driftsperiode (ansøgt)
Levering af råvarer	20 gange årligt	20 min./gang	20 gange årligt	20 min./gang
Udbringning af husdyrgødning	Typisk forår og efterår	200 timer i sæsonen	Typisk forår og efterår	200 timer i sæsonen
Afhentning af dyr	1 gang månedligt	15 min./gang	1 gang månedligt	15 min./gang
Foderblanding	Dagligt	8.30-10.30	Dagligt	8.30-10.30
Malkning	Dagligt	04-08.00/15-19.00	Dagligt	04-08.00/15-19.00
Afhentning af mælk	Hver anden dag	10 min./gang	Hver anden dag	10 min./gang
Gyllepumpning	Dagligt	30 min./gang	Dagligt	30 min./gang
Høst (Tørring af korn)	10 dage/år	06.00-23.00	10 dage	06.00-23.00
Ensilering	6 dage/år	08.00-23.00	6 dage/år	08.00-23.00

I miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1994 (måling af eksternt støj fra virksomheder) er der angivet grænser for tilladelig støjbelastning, målt i skel. Ejendommen ligger med god afstand til samlet bebyggelse (ca. 1.200 m), planlagt byzone (126 meter) og til enkelt bolig som ikke er ejet af ansøger (ca. 170 m). Da støjen aftager eksponentielt med afstanden til lydkilden, vil støj på selve ejendommen i normal drift ikke bidrage til væsentlige gener for omgivelserne.

Der er i redegørelsen kun medtaget intern transport på ejendommen, mens støj foranlediget af markdriften ikke er medtaget, idet denne ikke er påvirket af den ansøgte udvidelse internt på ejendommen. Transporter foregår hovedsageligt i dagtimerne på hverdage. Virksomhedens bidrag til trafikstøjen i området vil være begrænset i forhold til den samlede trafikbelastning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt i et hvert punkt uden for skel, må ikke overstige:

DAG			
Mandag-fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
AFTEN			
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
NAT			

Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)	ref. tid ½ time
-----------	-------------------	----------	-----------------

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden regnes i henhold til støjvejledningen. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkluder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med kommunen. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Transportstøj er ikke omfattet af de nævnte støjgrænser.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjbergningsregninger, og der er udelukkende fastsat vilkår om dokumentation for overholdelse af grænseværdier, hvis det skønnes nødvendigt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for støj fra anlæg og maskiner:

- ❖ **5.6.1** Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at grænseværdier for støj overholdes, såfremt Kolding Kommune skønner det nødvendigt.

5.7 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan forekomme støv i forbindelse med markarbejde og i mindre omfang ved kørsel til og fra ejendommen.

Kraftfoder opbevares i lukkede siloer, eller håndteres indendørs. Foderhåndteringen giver derfor ikke anledning til støvgener.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Støvgener fra ejendommen forventes ikke at give væsentlige problemer. Dog anbefales det, at al transport til og fra bedriften, for at begrænse støvgener, skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der er ikke stillet særlige vilkår vedrørende støv fra anlæg og maskiner.

5.8 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I nattetimerne er der dæmpet belysning i staldene. Udendørs belysning styres dels manuelt og dels med sensor. Det er sjældent at lyset med manuel styring anvendes. Der er ikke opstillet lysmaster.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende. Der vil være lysudstråling fra ventilationsåbninger i siderne på stalden, og gennem lysplader i taget. Fjernvirkningen vurderes dog ikke at give anledning til væsentlige gener, idet belysningen i staldene er dæmpet i nattetimerne. Der vil derfor ikke blive stillet særlige vilkår vedrørende lys.

6 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

6.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nedenstående tabel viser, hvordan bedriftens areal er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder:

	I alt, ha	Nitratklasse 1-3, ha	Fosforklasse 1-3, ha	NFI, ha	Særlige drikke- vandsinteresser, ha
Ejede og forpagtede arealer	190,8	4,38	4,38	15,5	Ca. 123

Til ejendommen hører 190,8 ha udbringningsarealer, hvoraf de 80,94 ha er forpagtede. Der produceres en gødningsmængde svarende til i alt 312,53 DE.

Der udbringes derfor husdyrgødning svarende til i alt 312,53 DE på ejendommens ejede og forpagtede arealer, hvorved arealtrykket bliver 1,64 DE/ha. Ud over udbringningsarealerne består det matrikulære areal af udyrkede arealer, randzoner, beskyttede naturarealer samt arealer til anlæg, veje mv.

Udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Vadehavet og Hejls Nor, begge oplande er Natura 2000-vandområde. Hovedparten af udbringningsarealerne ligger uden for udpegningerne mht. nitrat- og fosforklasser samt nitratfølsomt grundvandsområde. Dog er 5 marker delvist udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde. Én mark er beliggende i fosforklasse 1-3 og nitratklasse 2. Fire marker er beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser, mens de øvrige arealer er beliggende i områder med almindelige drikkevandsinteresser.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udbringningsarealerne blev den 19. maj 2011 besigtiget af kommunen.

Idet de ejede og forpagtede arealer primært er robuste arealer, og der køres med reduceret dyretryk i forhold til de generelle harmoniregler. Foruden reduceret dyretryk anvender ansøger ekstra efterafgrøder som virkemiddel til reduktion af kvælstofudvaskningen. I de følgende afsnit er fosfor- og kvælstofproblematikken nærmere beskrevet.

6.2 PÅVIRKNING AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Flere af bedriftens udbringningsarealer grænser op til vandløb. Det drejer sig om Fovs Å, Bybækken og Store Kærbæk.

Arealerne ned mod vandløbene er ikke stærkt skrånende dvs. < 6 grader.

På enkelte af udbringningsarealerne er der mindre vandhuller, som er § 3 beskyttede. Omkring disse vandhuller er der 2 meter dyrkningsfri bræmmer. Se bilag 6

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Søer og vandløb påvirkes hovedsageligt af udvaskning samt direkte afstrømning af næringsstoffer til recipienterne. Søer og vandhuller er særligt følsom overfor tilførsel af fosfor, men visse kær- og mosetyper i tilknytning til søer og vandhuller kan også være følsomme overfor kvælstof-tilførsel enten via vandmiljøet eller fra luften. Den atmosfæriske påvirkning er dog så begrænset i forhold til områdets små søer, at der kan ses bort fra denne.

Der er bræmmepligt på alle vandløbsstrækninger på eller i tilknytning til udbringningsarealerne. Vandhuller under 100 m² og enkeltmandsvandhuller er ikke beskyttet grundet størrelsen, hvorfor der ikke er bræmmepligt for disse. Generelt for vandhullerne gælder dog, at kommunen anbefaler at opretholde bræmmer om vandhuller uanset deres størrelse, da en beskyttelse af vandhuller vil medvirke til et varieret dyreliv.

Kolding Kommune vurderer, at de lovpligtige 2 meter bræmmer er tilstrækkelige til at sikre, at der ikke sker overfladeafstrømning til Ferup Skovbæk fra mark nr. 1-01 og til vandhullerne på mark nr. 11-0, 101-0 og 1-1.

Det er på denne baggrund vurderet, at de generelle regler vedrørende arealdrift og dyrkningsfri bræmmer til søer og vandløb er tilstrækkelige til at beskytte mod ændring/forværring af deres tilstand. Der stilles således ikke vilkår om yderligere bræmmer.

6.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL OVERFLADEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Hovedparten af bedriftens ejede og forpagtede udbringningsarealer, på nær 4,38 ha, afvander via Fovs Å til Ribe Å, og derfra til Vadehavet.

I det nedenstående beskrives og vurderes projektets påvirkning af Vadehavet og Hejls Nor, hvortil de ejede og forpagtede arealer afvander.

Beskrivelse af vandområde og opland – Vadehavet

Knude Dyb har et vandområde areal på 164 km² og oplandsarealet er 1453 km². Fra Kolding Kommune løber Fovs Å via Ribe Å-systemet samt Kongeåen til Knude Dyb.

Knude Dyb er en del af Vadehavet har status som internationalt naturbeskyttelsesområde (INO 089), Natura 2000-område, Habitatområde (H78), Fuglebeskyttelsesområde (F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F66, F67) og Ramsarområde (R27). Dette Natura 2000-område strækker sig fra Ho Bugt i nord til den dansk tyske grænse i syd.

Udpegningsgrundlaget for Vadehavet er bl.a. den prioriterede naturtype "Kystlaguner og strand-søer". Kystlagunerne er sårbare overfor tilledning af næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af næringsstofftilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser. Eutrofiering har en skadelig effekt på gydeområderne, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slamlag. Vadehavet er klassificeret som et mindre sårbart vandområde overfor kvælstof og ikke sårbart overfor fosforudvaskning.

Tilstand og målsætning for vandområdet

Ifølge udkastet til vandplanen for Vadehavet vurderes den arealspecifikke kvælstof- og fosforafstrømning til Knude Dyb at være 22,1 kg N/ha/år og ca. 0,35 kg P/ha/år. Den angivende totale belastning er på 3.217 tons N/år og 50 855 kg P/år.

Den primære konsekvens af tilført kvælstof til de marine områder sker gennem en øget primærproduktion af planktonalger, som kan medføre øget iltforbrug, nedsat iltkoncentration, svovlbrinte-dannelse, udskygning m.v. Herved kan primærproduktionen ved særligt bundfloraen påvirkes negativt. F.eks. er en række fugle afhængige af tilstedeværelsen af ålegræs og anden makroflora. Ålegræs kan ses som et eksempel på primærproducenter, som påvirkes både direkte og indirekte af næringsstoffudvaskning, og som påvirker bl.a. nogle fuglearter som enten er direkte afhængige af ålegræs som fødegrundlag, eller fuglearter fouragerer på fisk og invertebrater, som er afhængige af ålegræsbankernes tilstedeværelse. Endelig er ålegræsarterne blandt de betydeligste karakterarter for flere naturtyper fra udpegningsgrundlaget (Sandbanke (1110), Flodmunding (1130), Vadeblade (1140), Lagune (1150) og Bugt (1160))

Den samlede udledning af kvælstof og fosfor fra europæiske floder og åer til Vadehavet som helhed er faldet stærkt over de sidste 15 år. Målsætningerne for den samlede miljøtilstand i Vadehavet er ikke opfyldt i de danske dele af Vadehavet, idet den afviger fra den generelle miljøkvalitetsmålsætning om et upåvirket eller kun svagt påvirket plante- og dyreliv. Opfyldelse af den generelle målsætning for Vadehavet forudsætter en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra landbruget og diffuse kilder samt udledningerne af miljøfremmede stoffer.

KOMMUNENS BEMÆRNINGER OG VURDERING

Kumulative effekter - Påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv.

I vurderingen af, om det ansøgte projekt i kumulation med andre husdyrbrug i oplandet til Knude Dyb har en skadevirkning, har Kolding Kommune anvendt de data for udviklingen i husdyrtryk, som Miljøstyrelsen har stillet til rådighed i marts 2011. Udviklingen i husdyrtryk i oplandet til Knude Dyb er steget med 1,32 % siden 2007. Kolding Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at supplere med lokal viden om udviklingen i husdyrtrykket i oplandet, da det samlede antal DE er større end 10.000 DE og oplandet er større end 1000 ha.

Ifølge miljøklagenævnet må et husdyrbrug, som afvander til et sårbart Natura2000 område, og hvor der i oplandet til det pågældende vandområde, siden 2007 er sket en stigning i husdyrtrykket, ikke have en udvaskning, som overgår et niveau svarende til et planteavlssædskifte. Ansøger har derfor udført beregninger, i henhold til miljøstyrelsens digitale vejledning. Beregningerne er foretaget i det fiktive ansøgnings-skema nr. 34102 og viser, at et planteavlssædskifte uden tilførsel af husdyrgødning har en udvaskning på 59,6 kg N/ha. Dette skal sammenholdes med projektets reelle udvaskning på 55,1 kg N/ha. Projektets udvaskning ligger altså under niveauet for et planteavlssædskifte, og ansøger skal således ikke foretage yderligere korrektioner for at leve op til kravet om en udvaskning der maksimalt må svare til planteavl uden husdyrgødning.

I vurderingen af om projektet i kumulation med andre projekter og planer har en skadevirkning skal andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktion inddrages. Med projekter og planer i Habitatdirektivets forstand menes nye og realiserbare projekter. Kolding Kommune er ikke bekendt med andre projekter og planer som kan give en øget nitratudvaskning i oplandet.

Det vurderes derfor som følge af udviklingen i dyreenheder i oplandet til Knude Dyb, at det ansøgte ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet vil have en skadevirkning på Knude Dyb, idet udvaskningen fra husdyrbruget er mindre end udvaskningen fra et planteavlssædskifte.

Vurdering af om det ansøgte i sig selv har en skadevirkning

Udbringningsarealet til Knude Dyb er 186,34 ha og der udvaskes ifølge ansøgningens beregninger 55,1 kg N/ha fra rodzonen. En del af det udvaskede kvælstof vil blive omsat i jorden. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale, der er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen, og den mængde nitrat, der ender i vandområdet. Det faktiske reduktionspotentiale for oplandet omkring arealerne kendes ikke, men det er 50 og 75 % ifølge den reduktionspotentiale-modellering, som er foretaget af Danmarks Miljøundersøgelser.

Udvaskningen fra rodzonen antages derfor at reduceres med ca. 67,5 %, dermed bliver udvaskningen fra projektet til Knude Dyb på 3.337 kg N ($55,1 \text{ kg N/ha} * 0,325 * 186,34 \text{ ha}$).

Ifølge Miljøstyrelsens bilag af 16. juni 2010 kan der kun reguleres på bidraget af nitrat fra husdyrgødningen, og beregningen er foretaget via husdyrgodkendelse.dk, og udvaskningen fra husdyrgødningen er således 4 kg N/ha.

Kvælstofudledning fra arealerne udgør ca. 0,1 % ($3.337 \text{ kgN}/3217000 * 100$) af den samlede udledning til Knude Dyb.

Da projektet lever op til kravet om en udvaskning som ikke må overstige niveauet i et planteavlssædskifte. Vurderes det, at udbringning af husdyrgødning på arealerne, som afvander til Knude Dyb, ikke har en skadevirkning på Knude Dyb.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Hejls Nor

4,38 ha af bedriftens udbringningsarealer afvander til Hejls Nor, som er Natura-2000 vandområde.

Hejls Nor og opland:

Af bedriftens udbringningsarealer afvander 4,38 ha via Kær Mølleå og Taps å til Hejls Nor, der er et ca. 190 ha vandområde som er en del af det internationale beskyttelsesområde Natura 2000-habitatsområde (H96), fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er bl.a. sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, kystlaguner og strandsøer.

Der er kun en snæver åbning mellem noret og de åbne vandmasser og derfor karakteriseres Hejls Nor, som et lukket bassin. Hejls Nor er udpeget som kystlagune, der er særlig sårbart overfor næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser.

Oplandet til Hejls Nor er på ca. 108 km² og består af deloplandene til Taps/Aller Å systemet, Kær Mølle Å og Hejls Bæk. Det dyrkede opland er ca. 8600 ha. Og det øvrige opland er ca. 2200 ha. Udbringningsarealerne udgør ca. 0,004 % (4,38 ha/10 800 ha) af det samlede opland.

Hejls Nors tilstand og målsætning:

Udover at Hejls Nor er udpeget som Natura 2000-område, er området i Kommuneplanen udpeget som et særligt værdifuld naturområde.

I henhold til basisanalysen Lillebælt er Hejls Nor belastet med næringsalte, og det vurderes at målsætningen ikke er opfyldt. Habitatområdet opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen er ifølge regionsplanen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, som primært stammer fra landbruget. I vandplanen er der angivet en arealspecifik kvælstofudvaskning på 19,3 kgN/ha, hvilket giver en total kvælstofbelastning af Hejls Nor på 208.440 kg årligt.

Den primære konsekvens af tilført kvælstof til de marine områder sker gennem en øget primærproduktion af planktonalger, som kan medføre øget iltforbrug, nedsat iltkoncentration, svovlbrinte-dannelse, udskygning m.v. Herved kan primærproduktionen ved særligt bundfloraen påvirkes negativt. F.eks. er en række fugle afhængige af tilstedeværelsen af ålegræs og anden makroflora. Ålegræs kan ses som et eksempel på primærproducenter, som påvirkes både direkte og indirekte af næringsstofudvaskning, og som påvirker bl.a. nogle fuglearter som enten er direkte afhængige af ålegræs som fødegrundlag, eller fuglearter fouragerer på fisk og invertebrater, som er afhængige af ålegræsbankernes tilstedeværelse. Endelig er ålegræsarterne blandt de betydeligste karakterarter for flere naturtyper fra udpegningsgrundlaget (Sandbanke (1110), Flodmunding (1130), Vadeflade (1140), Lagune (1150) og Bugt (1160)).

Basisanalysen forudsætter en opfyldelse af den generelle målsætning for Lillebælt en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra diffuse kilder og udledning af miljøfremmede stoffer. Derfor er oplandet til Lillebælt blevet udpeget til nitratklasse 1, 2, og 3 samt potentielle fosforklasser, hvor miljømyndigheden skal stille skærpede krav til udledningen af næringsstoffer.

KOMMUNENS VURDERING

På grund af Hejls Nors begrænsede vandudskiftning og de sårbare naturtyper antages det, at Noret er generelt mere kvælstof- og fosforsårbart end det samlede Natura 2000-område Lillebælt. Hvis en given mængde kvælstof eller fosfor ikke vurderes at være et problem for Hejls Nor vurderes det derfor ej heller at være et problem for hele Natura 2000-området. Af denne grund er nedenstående vurdering udelukkende foretaget på Hejls Nor.

Kumulative effekter - Påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv.

I vurderingen af, om det ansøgte projekt i kumulation med andre husdyrbrug i oplandet til Hejls Nor har en skadevirkning, har Kolding Kommune anvendt de data for udviklingen i husdyrtryk, som Miljøstyrelsen har stillet til rådighed i marts 2011. Udviklingen i husdyrtryk i oplandet til Hejls Nor er steget med 2,25 % siden 2007. Kolding Kommune vurderer, at det er nødvendigt at supplere med lokal viden om udviklingen i husdyrtrykket i oplandet, da det samlede antal DE i oplandet er mindre end 10.000 DE. Indenfor oplandet til Hejls Nor har Kolding Kommune givet tilladelse til husdyrudvidelser større end 75 DE, hvorfor det vurderes at være nødvendigt at sup-

plere med vores viden om udviklingen i husdyrtrykket for at vurdere de kumulative effekter. Udover de 6961 DE som er medregnet i Miljøstyrelsens data for oplandet har Kolding Kommune givet tilladelse til yderligere udvidelser på i alt 681 DE svarende til en stigning i husdyrtrykket på 10 % i oplandet til Hejls Nor siden 2007.

Ifølge miljøklagenævnet må et husdyrbrug, som afvander til et sårbart Natura2000 område, og hvor der i oplandet til det pågældende vandområde, siden 2007 er sket en stigning i husdyrtrykket, ikke have en udvaskning, som overgår et niveau svarende til et planteavlssædskifte. Ansøger har derfor udført beregninger, i henhold til miljøstyrelsens digitale vejledning. Beregningerne er foretaget i det fiktive ansøgnings-skema nr. 34102 og viser, at et planteavlssædskifte uden tilførsel af husdyrgødning har en udvaskning på 59,6 kg N/ha. Dette skal sammenholdes med projektets reelle udvaskning på 55,1 kg N/ha. Projektets udvaskning ligger altså under niveauet for et planteavlssædskifte, og ansøger skal således ikke foretage yderligere korrektioner for at leve op til kravet om en udvaskning der maksimalt må svare til planteavl uden husdyrgødning.

I vurderingen af om projektet i kumulation med andre projekter og planer har en skadevirkning skal andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktion inddrages. Med projekter og planer i Habitatdirektivets forstand menes nye og realiserbare projekter. Kolding Kommune er ikke bekendt med andre projekter og planer som kan give en øget nitratudvaskning i oplandet.

Vurdering af om det ansøgte i sig selv har en skadevirkning

Udbringningsarealet er 4,38 ha og der udvaskes ifølge ansøgningens beregninger 55,1 kg N/ha fra rodzonen. En del af det udvaskede kvælstof omsættes i jorden. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale, der er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen, og den mængde nitrat, der ender i vandområdet. Det faktiske reduktionspotentiale for oplandet omkring arealerne kendes ikke, men det er 50 og 75 % ifølge den reduktionspotentiale-modellering, som er foretaget af Danmarks Miljøundersøgelser. Udvasningen fra rodzonen antages dermed at reduceres med ca. 67,5%, dermed bliver udvasningen fra projektet til Hejls Nor 79 kg N ($55,1 \text{ kg N/ha} * 0,325 * 4,38 \text{ ha}$).

Ifølge Miljøstyrelsens bilag af 16. juni 2010 kan der kun reguleres på bidraget af nitrat fra husdyrgødningen, og beregningen er foretaget via husdyrgodkendelse.dk, og udvasningen fra husdyrgødningen er således 4 kg N/ha. De 4 kg antages at blive reduceret med 67,5 %, og dermed bliver husdyrgødningens andel af udvasningen til Hejls Nor på 5,7 kg N. ($4 \text{ kg N/ha} * 0,325 * 4,38 \text{ ha}$)

Kvælstofudledning fra arealerne udgør ca. 0,03 % ($79 \text{ kg N} / 208\,440 * 100$) af den samlede udledning til Hejls Nor.

Kolding Kommune vurderer generelt, at udvidelser af husdyrbrug ikke må give anledning til en øget udvaskning til Hejls Nor. I det aktuelle tilfælde vurderes det dog, at husdyrgødningens andel (5,7 kg) er så beskedent at det ikke vil kunne påvises, at have en negativ påvirkning af Hejls Nor. Desuden vil alternativet være et planteavlssædskifte, som vil bedrage med en udvaskning som overgår det aktuelle niveau i projektet.

Generelle forhold for udbringningsarealerne.

Kvælstof

Af bedriftens udbringningsarealer er ca. 4,38 ha, beliggende i områder klassificeret som nitrat-klasse 1-3 i forhold til kvælstofudvaskning til overfladevand, og beregningerne af nitrat til overfladevand viser en reduktionsprocent på 99,2 %. Der er derfor krav om en mindre skærpelse af det generelle krav til udvaskningen af kvælstof til overfladevand. Dette er opfyldt med et reduceret dyretryk på 1,64 DE/ha og 1,5 % ekstra efterafgrøder.

Ifølge ansøgningen udvaskes der 55,3 kg N/ha ved et reelt dyretryk på 1,64 DE med de angivne sædskifter, som er referencesædskifterne K4 og K13. Da *kg N/ha DE-reel* er mindre end *kg N/ha DE-max* er det lovgivne beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand overholdt.

Fosfor

Af bedriftens udbringningsarealer er det ca. 4,38 ha, som er beliggende i opland til et Natura-2000 vandområde overbelastet med fosfor. Der stilles udelukkende krav til fosforoverskuddet på drænedes lerjorde og lavbundsarealer, som afvander til et Natura-2000 vandområde overbelastet med fosfor

Projektet overholder kravene, som de er fastlagt i lovgivningen uden særlige virkemidler til reduktion af fosfor.

I nudrift udbringes ca. 4091 kg P med husdyrgødningen. I ansøgt drift udbringes i alt 4156 kg P pr. år med husdyrgødningen. Totalt for alle udbringningsarealerne er det angivet, at der tilføres 21,8 kg P/ha pr. år i ansøgt drift, og at der fraføres 24,7 kg P/ha pr. år ved det valgte sædskifte. Samlet set over hele bedriftens udbringningsarealer er der et negativt fosforoverskud på ca. -1,1 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet ligger således under kravet på maks. 4,0 kg P pr. ha, som ville have været gældende, såfremt alle arealerne havde ligget i opland til fosforfølsomt vandområde.

Flere af arealerne er på Danmarks Arealinformation registreret som lavbundsarealer, men risikoen for udvaskning er ikke stor, da arealerne ikke er skrånende, samt at der ifølge Danmarks Arealinformation ikke er nogen stor risiko for fosforudledning.

Ingen af udbringningsarealerne er stærkt skrånende eller erosionstruede.

Generelt

Med de angivne sædskifter og arealernes placering i forhold til jordbundstype og placering, er beskyttelsesniveauet for kvælstof og fosfor til overfladevand overholdt. Det vurderes, at der ikke er yderligere forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til kvælstof- og fosforudvaskning til overfladevand, og der er derfor ikke stillet særlige vilkår med hensyn til udvaskning til overfladevand.

Det er kommunens samlede vurdering, at udbringningsarealerne er robuste, samt at de generelle reguleringer af markdrift samt brug af kunstgødning og husdyrgødning er tilstrækkelige til at sikre, at projektets udledning af kvælstof og fosfor til overfladevand hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på Hejls Nor eller Vadehavet.

6.4 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSKRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Flere af de arter, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Kolding Kommune, og enkelte arter er registreret i tæt af bedriftens udbringningsarealer, det drejer sig om løvfrø og stor vandsalamander.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune har ikke registreret tilstedeværelsen af strengt beskyttede arter (Bilag IV-arter) i driftsbygningernes umiddelbare nærhed, nærmeste vandhul med løvfrø er beliggende ca. 750 meter vest for ejendommen.

I vandhuller i nærheden af udbringningsarealerne er der dog registreret løvfrø og stor vandsalamander, det kan derfor ikke udelukkes, at de også kan findes i de vandhuller, som ligger på bedriftens udbringningsarealer.

Vandhullerne på- og grænsende op til udbringningsarealerne er afgrænset af de lovpligtige bræmmer, og da arealerne ikke er specielt skrånende, vil vandhullerne ikke blive påvirket væsentligt af afstrømning. Det vurderes, at naturtyperne i området ikke vil ændre tilstand som følge af atmosfærisk kvælstofbidrag fra projektet, ligesom de i øvrigt ikke ændrer karakter som følge af projektet.

Kolding Kommune vurderer derfor, at udvidelsen af produktionen og driften af udbringningsarealerne, ikke truer de områder, hvor der er registreret bilag IV arter, ligesom eventuelle andre bilag IV-arter og deres levested heller ikke trues af den forestående udvidelse. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til beskyttelse af bilag IV-arter.

6.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Enkelte udbringningsarealer ligger i områder, udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde. Der er udført beregninger, af udvaskningen af nitrat fra rodzonen til grundvandet, på de marker, som ligger i nitratfølsomme indvindingsområder. Det drejer sig om følgende marker. Mark nr. 15-1, 15-2, 11-0 og 18-0. Se bilag 2 og 3.

Udvaskningen fra de ovenstående marker er beregnet til mellem 30 og 52 mg NO₃/l.

De ovenstående udbringningsarealer er beliggende i et prioriteret indsatsområde med hensyn til grundvand, og kortlægningen er i gang i dette område.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Loven fastlægger, at hvis udvaskningen af kvælstof fra rodzonen i nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) beregnes til at være over 50 mg nitrat/liter, må udvaskningen ikke stige i ansøgt produktion.

Der indgår enkelte arealer beliggende i NFI-områder i projektet. Udvaskningsberegningerne viser, at nitratkoncentrationen ligger mellem 30 og 52 mg NO₃ /l for ejede/forpagtede arealer, og at der ikke sker en stigning i udvaskningen, hvilket svarer til at kravet til maksimal nitratudvaskning er overholdt. Der stilles vilkår om fastholdelse af et sædskifte på arealerne, beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder, som ikke har et højere udvaskningsindeks, end det i ansøgningen, anvendte sædskifte.

Dele af udbringningsarealerne er beliggende i et prioriteret indsatsområde med hensyn til grundvand, og kortlægningen er i gang i dette område, men endnu ikke tilendebragt. Idet indsatsplanerne endnu ikke foreligger, er der ikke forhold, som giver anledning til yderligere vilkår i den forbindelse.

Det vurderes sammen med de stillede vilkår, at der ikke er yderligere forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til nitratudvaskning til grundvand. Kolding Kommune vurderer, at den ansøgte produktion ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening af grundvandet ved overholdelse af nedenstående vilkår.

I ansøgningen er mark nr. 15-0 markeret som beliggende i grundvandsområde, dette er en fejl, idet udpegningen kun grænser op til markskel. Der er således ikke foretaget en vurdering af udvaskningen fra den pågældende mark.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for kvælstof til grundvand:

- ❖ **6.5.1** På bedriften skal der hvert år være 1,5 % efterafgrøder, ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår arts valg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. De ekstra efterafgrøder må ikke erstattes af "grønne marker".
- ❖ **6.5.2** På følgende arealer skal der anvendes et K13 sædskifte. Mark nr. 7-1, 15-0, 15-1, 15-2 og 16-0.

7 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

For § 12 husdyrbrug skal der som minimum redegøres for anvendelsen af BAT-tiltag vedrørende:

- ❖ Management (ledelses- og kontrolrutiner)
- ❖ Foder
- ❖ Staldindretning
- ❖ Forbrug af vand og energi
- ❖ Opbevaring/behandling samt udbringning af husdyrgødning

Management:

Medarbejderne er orienteret om, at bedriften er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.

I bedriftens årsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.

Der er udarbejdet APV for bedriften.

Der udarbejdes en beredskabsplan for bedriften, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der er førstehjælpsudstyr og værnemidler til rådighed.

Bedriften leverer mælk til Arla og er dermed underlagt Arlas kvalitetsprogram.

Foder:

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring, herunder optimering af indholdet af protein med henblik på at opnå bedste udnyttelse af N. Der fodres med en foderblanding, som er tilpasset den enkelte aldersgruppes behov, således det sikres, at der ikke sker overforsyning med næringsstoffer. Der anvendes reduceret tilførsel af råprotein til malkekøerne.

Energibesparende foranstaltninger:

Alle stalde er med naturlig ventilation, og der er derfor ikke energiforbrug til ventilation.

Logistikken i forbindelse med foderhåndteringen er indrettet, således det giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Vand:

Vandforbruget registreres.

Drikkevandsinstallationerne efterses dagligt, og eventuelle lækager udbedres omgående.

Vaskevand fra malkeanlægget genbruges til vask af malkestalden.

Staldindretning:

I de eksisterende stalde er der ikke foretaget tiltag, som kan sikre at stalddene lever op til det BAT-niveau, som Kolding Kommune har fastlagt for bedriften. Grundet staldtypen er det ikke muligt at lave gylleforsuring. Den planlagte tilbygning skal bruges til goldkøer, her accepteres dybstrøelse som BAT. Der skal ikke foretages renoveringer af inventar mv. inden næste revurdering.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning:

65 % af dybstrøelsen udbringes direkte, dette svarer til normen.

Der anvendes kun i mindre omfang markstak til opbevaring af dybstrøelse, hovedparten opbevares overdækket på betonplads med afløb til gyllebeholder.

Udbringning af husdyrgødning:

Gødningsudbringning foretages via planlagte rutiner jf. udarbejdet gødningsplan. Husdyrgødning udbringes normalt ikke på søn- og helligdage. Dybstrøelse udbringes med bredspreader og nedbringes umiddelbart efter. Udbringning af husdyrgødning sker efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og anses for værende BAT.

FRAVALG AF BAT – UNDER HENSYN TIL PROPORTIONALITETSPRINCIPPET**Drænedede gulve:**

Ansøger har fravalgt faste, drænedede gulve i den eksisterende stald, da det ikke vurderes at være proportionelt med den krævede investering. Ansøgers BAT redegørelse fremgår af bilag 7

Den planlagte tilbygning til stalden skal bruges til goldkøer og sygebokse og vil derfor blive indrettet med dybstrøelse. I det der er tale om en tilbygning til et eksisterende staldsystem som også er indrettet med dybstrøelse, vurderes det, at det ikke er proportionelt at lave et gyllebase-ret staldsystem i tilbygningen.

Fast overdækning af gyllebeholder:

Fast overdækning reducerer ammoniakfordampningen med 50 % i forhold til flydelag, dvs. fra 2 % til 1 % fordampning. Fast overdækning er fravalgt, idet de årlige omkostninger overstiger 100 kr. pr. N ammoniakemissionen reduceres med. Beregninger viser at overdækning af den største gyllebeholder giver en reduktion af ammoniakemissionen på 122 kg N/år og at de årlige omkostninger er ca. 20.000 kr. hvilket giver en pris på 163 kr./kg reduceret N.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING**Management**

Kommunen vurderer, at der ved den løbende overvågning af produktionen samt inddragelse af relevante konsulenter sikres et godt overblik over ejendommen og en effektiv ressourceudnyttelse. Ved overholdelse af velfærdskravene samt de af kommunen opstillede krav til egenkontrol (nærmere beskrevet i afsnit 9) opsamles endvidere en række data, der kan indgå i forvaltningen af ejendommen. Det vurderes sammenfattende, at ejendommens management er at betragte som BAT.

Foder

Kommunen vurderer, at BAT er tilgodeset for denne bedrift med hensyn til fodring, idet der er foretaget en reduktion af foderrationens indhold af råprotein. Reduktionen er dog ikke så stor

som det ifølge teknologibladet, er muligt at foretage. Kolding Kommune vurderer at ansøgers argumenter for at foderrationen indeholder mere end 25 % græsfoder, er tilstrækkelige til at fravige kravet om en reduktion af indholdet af råprotein i foderrationen, svarene til niveauet i teknologibladet.

Staldindretning

Hovedparten af dyrene går i eksisterende og uændrede staldanlæg. Tilbygningen får plads til 15 køer i dybstrøelse. I den eksisterende kostald er gulvtypen fast gulv uden dræn, denne gulvtype har en høj ammoniakfordampning, i forhold til andre gulvtyper, og lever derfor ikke op til BAT. Stalden er opført i 2001 og har ifølge ansøger ikke behov for renovering inden miljøgodkendelsen skal revurderes. Ændring af gulvtype, i en eksisterende stald er forbundet med store omkostninger, som overstiger det omkostningsniveau, kommunen kan pålægge ansøger. Og da det heller ikke er muligt, at foretage forsuring af gyllen i et staldsystem med fast gulv er denne teknologi også fravalgt. Der er således ingen tiltag, som kan reducere ammoniakfordampningen fra staldene, indenfor proportionelle økonomiske rammer.

Forbrug af vand og energi

Kommunen vurderer, at der i et vist omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT. Det vurderes dog også, at der fortsat er muligheder for reduktion af vand- og energiforbruget, f.eks. ved anvendelse af frekvensstyret vakuumpumpe. Der stilles vilkår om gennemgang af bedriften af energirådgiver.

Opbevaring/behandling samt udbringning

Kolding Kommune vurderer, at den beskrevne håndtering af husdyrgødning er BAT, Idet ansøger har redegjort for, at det ikke er proportionelt at etablere fastoverdækning af gyllebeholderne.

Kommunen vurderer, at der ikke skal stilles yderligere krav til BAT i forbindelse med opbevaring og udbringning af flydende husdyrgødning.

Vurdering af fravalg

Faste drænede gulve, gylleforsuring og fast overdækning af gyllebeholderne er fravalgt. Kommunen vurderer, at husdyrbrugets fravalg af BAT er velbegrundet og acceptabelt for den pågældende produktion, idet bedriften har anvist andre metoder til delvist at opnå det BAT niveau, som Kolding Kommune har krævet.

Samlet BAT-vurdering

Ansøger har redegjort for fravalg af fast drænet gulv, gylleforsuring og overdækning af gyllebeholdere.

I projektet er det af Kommunen udmeldte BAT-niveau på 2212 kg ammoniak ikke opfyldt. Ansøger har redegjort for, hvorfor det ikke er muligt at nedbringe ammoniakemissionen til det udmeldte niveau, ansøger har samtidig anvendt foderkorrektioner og derved nedbragt ammoniakemissionen med 278 kg ammoniak årligt. Det proportionelle BAT-niveau for denne ejendom vurderes dermed at være opfyldt. Det udmeldte BAT-niveau fremgår af bilag 8.

Kolding Kommune vurderer derfor at ansøger i det omfang det er muligt, har iværksat tiltag til nedbringelse af ammoniakfordampningen. Det eksisterende staldanlæg er relativt nyt og det vurderes derfor, at der ikke kan stilles vilkår om ændring af staldtype.

8 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til en ny ejer, vil gødnings- og ensilage-anlæg blive tømt, rengjort og derefter fjernet. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Kolding Kommune. Restindholdet i olietanke fjernes og tankene renses og bortskaffes efter gældende regler. Der udarbejdes en plan med tidspunkt for anden indretning og ombygning af driftsbygninger til anden anvendelse, eller alternativt en plan med tidspunkt for nedrivning af driftsbygningerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for husdyrbrugets ophør:

- ❖ **8.1** Ved ophør af virksomheden skal staldanlægget rengøres, og husdyrgødningen afsættes. Kemikalier og sprøjtemidler skal bortskaffes til godkendt modtager.
- ❖ **8.2** Ophør af virksomheden skal meddeles til Kolding Kommune.

9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der føres journal over udbringning af uorganisk gødning samt husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons udbredning. Desuden udarbejdes sprøjteplaner.

Produktionsapparatet efterses i det daglige arbejde.

Autoriseret el-installatør laver gennemsyn af ejendommens elinstallationer, hvert 5. år.

Det årlige forbrug af vand, energi og råvarer opgøres i driftsregnskabet.

Der føres logbog, som dokumentation for kontrol af flydelaget på gyllebeholdere.

Gyllepumpning overvåges.

Mælken fra produktionen afsættes til Arla, derfor er bedriften omfattet af kvalitetsprogrammet Arlagården. Det er et program som udstikker en række retningslinier for bl.a. dyrevelfærd og hensyn til miljøet. Der må f.eks. ikke gødes med spildevandsslam på marker, hvor der dyrkes grovfoder. Desuden opfordres landmanden til at efterleve godt landmandskab i den daglige drift.

Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan, således at forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand m.m. er beskrevet. Alle ansatte instrueres grundigt i alle tekniske hjælpemidler og er bekendt med beredskabsplanen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at der er en fornuftig drift af ejendommen. Overholdelse af miljøgodkendelsens rammer skal dokumenteres i henhold til nedenstående vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for management og dokumentation:

- ❖ **9.1** På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Den fremviste dokumentation skal, uanset evt. driftsmæssigt fællesskab med andre produktionsanlæg, særskilt og på tydelig vis, kunne dokumentere overholdelse af vilkårene i miljøgodkendelsen.
- ❖ **9.2** Til dokumentation for at produktionen ligger inden for godkendelsens rammer, skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende kunne fremvises:
 - ❖ Mark- og gødningsplan
 - ❖ Kvitteringer og afhentning af affald, herunder spildolie
- ❖ **9.3** Foderplaner skal indeholde oplysninger om indholdet af råprotein i foderet.
- ❖ **9.4** Hvert parti eller slæt af grovfodermidler, der udgør mere end 10 % af FE/ko/dag, skal analyseres for indholdet af råprotein, AAT og PBV. Dette gælder dog ikke frisk græs i sommerperioden. Analyserne skal foretages af et akkrediteret laboratorium.
- ❖ **9.5** Endagsfoderkontrol (EFK) skal foretages fire gange om året. I forbindelse med endagsfoderkontrollen skal indholdet af råprotein, AAT og PBV beregnes for alle fodermidler.

- ❖ **9.6** Foderplaner, analyser, resultater fra endagsfoderkontrollen samt indlægs- og følgesedler fra indkøbt kraftfoder og råvarer skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

10 ALTERNATIV OG SAMLET KONKLUDERENDE VURDERING

10.1 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alternative løsninger

Der er ikke overvejet en alternativ placering af den nye stald. Andre placeringer vil betyde, at den nye stald ikke vil kunne opføres i tilknytning til det eksisterende anlæg.

0-alternativ.

Hvis ikke det ansøgte gennemføres, vil den nuværende drift fortsætte. Fortsættelse af nudrift betyder, at bedriften ikke vil blive miljøbehandlet og godkendt efter de nyeste miljøregler. Det ansøgte projekt anses for at være forudsætning for, at ejendommen også fremover kan udvikle sig og på den måde løbende udvikles med ny og forureningsbegrænsende teknik.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er Kolding Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på ejendommen Christiansfeldvej 17 ikke påvirker lokalområdet væsentligt i negativ retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Kommunen vurderer, at den valgte placering af tilbygningen og den nye plansilo er den mest hensigtsmæssige. Desuden finder kommunen ikke, at der er nogle reelle alternativer til placering af staldanlæg og plansilo.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet, er det Kolding Kommunes vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne i nærområdet end ved den nuværende produktion jf. afsnittene om lugt-, støj-, støv- og fluegener samt lysforhold bortset fra øget transport. Den øgede transport fra projektet vurderes dog ikke at være betydelig set i forhold til den nuværende trafikbelastning i området.

10.2 KOMMUNENS SAMLEDE KONKLUSION

Det er Kolding Kommunes vurdering, at virksomhedens drift efter gennemførelse af projektet, under overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse, ikke vil have væsentlige virkninger på miljøet, herunder at de landskabelige hensyn, naboer og omgivelserne i øvrigt ikke tilsidesættes.

Med venlig hilsen

Peter Nissen
Miljømedarbejder
Landbrugsafdelingen
Kolding Kommune

11 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

11.1 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Kolding Kommunes afgørelser og beslutninger efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrbrugsloven) eller regler, der er fastsat med hjemmel i denne lov kan påklages til Natur- og miljøklagenævnet jf. lovens §§ 76-90.

Klageberettigede er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald jf. husdyrbrugslovens §§ 84-87.

En evt. klage skal indgives skriftligt og stiles til Natur- og miljøklagenævnet, men sendes til Kolding Kommune, Landbrugsafdelingen, Nytorv 11, 6000 Kolding. Umiddelbart efter klagefristens udløb videresender Kolding Kommune klagen til Natur- og miljøklagenævnet sammen med denne afgørelse og dét materiale, der har ligget til grund for sagens bedømmelse.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen eller beslutningen er meddelt jf. § 79 i husdyrbrugsloven. Er afgørelsen eller beslutningen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra tidspunktet for den offentlige bekendtgørelse. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag. Klagefristen udløber således fredag d. 24 februar 2012 kl. 14:00.

Det koster 500 kr. for privatpersoner og 3000 kr. for andre klageberettigede at klage. Gebyret vil efter modtagelse af klagen blive opkrævet af Natur- og Miljøklagenævnet. Nærmere vejledning om klage og gebyr findes på www.nmkn.dk/Vejledninger. Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager. En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning, med mindre Natur- og miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i husdyrbrugsloven. Hvis godkendelsen indeholder vilkår om hensyntagen til landskabelige værdier, eller omfatter tilladelse til beholdere til flydende husdyrgødning, der er placeret uden tilknytning til driftens øvrige bygninger, efter § 27, stk. 1, nr. 3, og stk. 2 i husdyrbrugsloven har en klage dog opsættende virkning, uanset hvad klagen vedrører. Ansøgeren kan i disse tilfælde ansøge Natur- og miljøklagenævnet konkret om, at en klage ikke tillægges opsættende virkning, jfr. husdyrbrugslovens § 81, stk. 3.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter husdyrbrugsloven eller regler, der er fastsat i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt jf. § 90. Er afgørelsen eller beslutningen offentlig bekendtgjort regnes søgsmålsfristen fra denne dato.

11.2 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

Udkastet til miljøgodkendelse annonceredes den 29. november 2011 i Budstikken. Udkastet var i offentlig høring i 6 uger. Der er ikke indkommet høringssvar. Udkastet er udsendt til de nærmeste naboer samt fremsendt til en række myndigheder og organisationer.

Ansøger og parter

- Asmus Petersen, Nørre Allé 14, 6070 Christiansfeld
- Troels Pedersen, Langforte 12, 6070 Christiansfeld (bortforpagter jord)
- Ove Nielsen, Vestergade 8, 6070 Christiansfeld (bortforpagter jord)
- Jørgen Nørholm, Langforte 14, 6070 Christiansfeld (bortforpagter jord)
- Stepping Kirke, Langforte 4, 6070 Christiansfeld (bortforpagter jord)
- Ove Nielsen, Terkeltoft 7, 6070 Christiansfeld (bortforpagter jord)
- Johnny Frandsen, Langforte 32, 6070 Christiansfeld (bortforpagter jord)

Naboer:

- Nørre Allé 20, 6070 Christiansfeld
- Kjeld Jensen, Christiansfeldvej 1, 6070 Christiansfeld
- Beboer, Christiansfeldvej 5, 6070 Christiansfeld
- Beboer, Christiansfeldvej 7, 6070 Christiansfeld
- Mette Marie Niemann, Christiansfeldvej 8, 6070 Christiansfeld
- Beboer, Christiansfeldvej 9, 6070 Christiansfeld
- Hans Kristian Sørensen, Christiansfeldvej 10, 6070 Christiansfeld
- Inger Marie Christiansen, Christiansfeldvej 11, 6070 Christiansfeld
- Dagmar Klaaborg Jensen, Christiansfeldvej 13, 6070 Christiansfeld
- Asger Thygesen Hansen, Christiansfeldvej 14, 6070 Christiansfeld
- Beboer, Christiansfeldvej 15, 6070 Christiansfeld
- Hanne Holmgaard, Hjendrup Landevej 60. 6070 Christiansfeld – Ejer af Nørre Allé 20
- Helle Klaaborg Jensen, Industrivej 22, 6070 Christiansfeld – Ejer af Christiansfeldvej 15
- Knud Åge Klaaborg, Nørre Allé 26, 6070 Christiansfeld
- Bue Ejvind Petersen, Nørre Allé 28, 6070 Christiansfeld
- H.B. N Christiansen, Tjørnevænget 21, 6070 Christiansfeld

Øvrige parter med E-post:

Konsulent: Lene Egtved Andersen, Kolding Herredslandbrugsforening lea@khl.dk

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. E-post:
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Kolding. E-post: kolding@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle. E-post: post@sportsfiskeren.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk

- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalfdeling Sydøstjylland. E-post: kolding@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe. E-post: post@rib.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 38, 6760 Ribe. E-post: syd@sst.dk
- Naturstyrelsen, Haraldsgade, 2100 KBH Ø. E-post: nst@nst.dk

12 BILAG

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2-3: Ejede/forpagtede arealer

Bilag 4: Transportruter

Bilag 5: Afløbsforhold

Bilag 6: Naturvurdering inkl. kort over natur

Bilag 7: Ansøgers BAT-redegørelse

Bilag 8: Kolding Kommunes BAT-niveau

Bilag 9: Oversigt over bilag 4 arter i Kolding Kommune

Bilag 10: Kort angivelse af randzoner

Bilag 11: Lagerregnskab

Bilag 12: Vilkårskatalog

Bilag 13: Grundlag for vilkår og lovgivning